

Εντυπώσεις του μηνός

Η ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ἡ Ἐνωσις τῶν Σωματείων ἐναντίον γὰρ πλέον ὀριστικῶς κατόπιν τῶν ἐναντίον αὐτῆς διατυπωθεισῶν ἀντιρρήσεων, καὶ τὴν ματαίωσίν της οἱ πρωτεργάται ἀποδίδουσιν εἰς ἡμᾶς ἀποκλειστικῶς. Ἐκ τῆς κατωτέρω δημοσιευμένης ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν ὑπογράφουσιν πολλοὶ συμπολίται τοῦ Πειραιῶς, προκύπτει ἀναμφισβητήτως πλέον ὅτι εἰς τὸν μεγάλον θόρυβον τῆς Ἐνώσεως δὲν μετείχε τὸ Κυθηραϊκὸν Στοιχεῖον τοῦ Πειραιῶς, τὸ ὅποιον θεωρεῖ τὴν σημερινὴν σωματειακὴν μας κατάστασιν, ἀπολύτως ἐξυπηρετοῦσαν τὰ Κυθηραϊκὰ συμφέροντα. Τὴν δημοσιεύομεν ἄνευ σχολίων περισσοτέρων ὥς τὴν πλέον ἀποστομωτικὴν ἀπάντησιν.

Ἐν Πειραιεῖ, τῇ 7 Ἰουνίου 1932.

Πρὸς

Τὴν διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ

«Κυθηραϊκὸς Κήρυξ»

Ὁδὸς Φίλωνος 96

Ἐνταῦθα

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Μετ' ἐξαιρετικῆς εὐχαριστήσεως ἀνεγνώσαμεν εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Κήρυκος» τὰς ἀπόψεις σας ἐπὶ τῆς Ἐνώσεως τῶν Σωματείων αἱ ὁποῖαι συμφωνοῦσιν ἀπολύτως πρὸς τὰς ἀντιλήψεις καὶ ἡμῶν. Ἡ Ἐνωσις τῶν Σωματείων ἡ ὁποία μετὰ τὴν ἐπιμονὴν ζητεῖται ἀπὸ τοὺς Κυθηρίους τῶν Ἀθηνῶν καὶ δὴ ἀπὸ ὀρισμένων ἐνῶ δὲν πρόκειται νὰ φέρῃ κανὲν θετικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τὰ συμφέροντα τῶν Κυθηρίων θὰ φθάσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἐξαφάνισιν τῆς Κυθηραϊκῆς Ἀδελφότητος Πειραιῶς—Ἀθηνῶν τὴν ὁποίαν ἰδρύσαμεν ἐνταῦθα ἀπὸ ἐτῶν διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὥς ἡ μόνη ὁργάνωσις τῶν Κυθηρίων τῶν μακρὰν τῆς νήσου μας.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ σᾶς συγχαίρομεν διὰ τὸν πατριωτικὸν καὶ λελογισμένον ἀγῶ-

να σας, ταπείνομενοι ἀπολύτως παρὰ τὸ πλεονὸν σας καὶ προθυμοὶ ἵνα σᾶς συντροφέωμεν δι' ὅλων τῶν δυνάμεών μας εἰς τὴν διατήρησιν τῆς Ἀδελφότητος ἐν Πειραιεῖ ἢ ἐν περιπτώσει Ἐνώσεως εἰς τὴν ἰδρυσθῇ νέον Κυθηραϊκοῦ Σωματείου.

Μετὰ τιμῆς

Β. Π. Σουρῆς	Ν. Α. Κορωναῖος
Θ. Π. Μουλῶς	Ἀνδρ. Γαλακᾶτος
Παντ. Φάρος	Εὐστορ. Κανέλλης
Βρεττὸς Βενάρδος	Γεώργ. Ἀνδρόνικος
Π. Μώττης	Παναγ. Φάρος
Μ. Ἀλεβιζάκης	Κωνστ. Κανέλλης
Γεώργ. Ε. Κύπριος	Ἰωάν. Μ. Κανέλλης
Γ. Γ. Κανέλλης	Κοστ. Τζωρτζόπουλος
Ν. Ε. Μανωλέσος	Ν. Κορωναῖος
Ἰωάν. Χαρχαλάκης	Γεώργ. Χαρχαλάκης
Ἐμμ. Σ. Πλουμίδης	Κ. Γ. Γαλανάκης
Ὁθ. Χριστοφίλλης	Α. Κομηνός
Α. Θεοδορακάκης	Π. Σουρῆς
Χαρ. Αηλαβέρης	Ἰωάν. Ἀρχοντοῦλης
Γεώργ. Κατράκης	Θ. Ν. Κατράκης
Ἐμμ. Σκλάβος	Ι. Ε. Πρωτοψάλτης
Α. Ζαντιώτης	Γ. Β. Βενάρδος
Ἐμμ. Καρατζᾶς	Παν. Καψάνης
Ἰωάν. Φίρος	Ἀντ. Τσοτσώνης

ΜΙΑ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΙΣ

Ἐνεκεν τοῦ ἁλλειποῦς τῆς ἐκ Ποταμοῦ ἀνταποκρίσεως περὶ τῶν ἐγκαινίων τοῦ Κοινοτικοῦ Μεγάρου, παρελήφθη ἐκ τοῦ δημοσιευμένου εἰς τὸ παρελθὸν τεύχος, λόγου τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος Ποταμοῦ κ. Βρεττοῦ Παναρέτου τὸ μέρος τὸ ἀφορὸν τὰ συγχαρητήρια καὶ εὐχαριστήρια τῆς Κοινότητος Ποταμοῦ πρὸς τὸν πρῶτον Πρόεδρον τῆς Κοινότητος κ. Γεώργ. Κορωναῖον καὶ διὰ τὸν ὅποιον ὁ κ.

Βρεττὸς Παναρέτος εἶπεν ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

«Πρὸς τὸν προκάτοχόν μου ἐν τῇ προεδρίᾳ τῆς Κοινότητος κ. Γεώργιον Κορωναῖον διαχειρισθέντα καταλλήλως τὸ ζήτημα, ὑπογράφοντες τὴν σύμβασιν καὶ θέσαντα τὸν θεμέλιον λίθον. Καὶ ὁλόκληρον τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον ὡς ἐκθύμως συνέτρεξε τὸν Πρόεδρον πρὸς περὶ τῶσιν τῆς συμβάσεως».

ΑΧΑΡΙΣΤΙΑ

Ἡ «Φωνὴ τῶν Κυθήρων» ἀπὸ κατημένην ἴσως ταχύτητα τῆς πολεμικῆς κατὰ παντὸς ἐν Κυθήροις ἐπιτελουμένου ἔργου, δὲν ἐφείσθη οὐτε τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν τῆς ὁποίας τὴν γενναίαν χειρονομίαν πειράται ν' ἀποδείξῃ ἄνευ ἁξίας πρὸς τῆς ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος παραχωρήσεως τοῦ εἰκοπέδου τῶν ἐλίγων χιλιάδων δραχμῶν ἐφ' ὃ ἀντικειμενικῶς τὸ μέγαρον τῶν δύο περίπου ἑκατομμυρίων. Δὲν ὑπάρχει βεβαίως φόβος νὰ προξενήσῃ κακὸν διὰ τοὺς Κυθηρίους τὸ περιστατικὸν τοῦτο διότι εἶναι γνωστὸν, εὐτυχῶς, ὅτι ἡ «Φωνὴ τῶν Κυθήρων» δὲν ἐκπρὸσωπεῖ τὴν γνώμην τῶν Κυθηρίων, ἀλλὰ μόνον τὴν γνώμην τοῦ στυλίου της, νομίζομεν ὅμως ὅτι τοιαῦτα δημοσιεύματα πρέπει νὰ καυτηριάζονται διότι παρουσιάζουσιν καὶ ἕνα ἔστω Κυθηρίον ἀχάριστον καὶ ἐστεργιμένον καλῆς συμπεριφορᾶς.

Ο ΝΕΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ ΜΑΣ

Εἰς ἄλλην σελίδα δημοσιεύομεν τὴν πρώτην συνεργασίαν τοῦ νέου συνεργάτου μας κ. Τσιμῆ, οὗτινος τὸ ὄνομα μεταδίδομεν μετ' ἐπιφυλάξεως ἐκ φόβου, μήπως τὸ εὐτράπελον ὄνομα τοῦ δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ μᾶς γράψῃ τὸ ἀληθές του ὄνομα. Δημοσιεύοντες δὲ καὶ τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐλόκληρον, ἐλπίζομεν ὅτι θὰ τὸν εὐχαριστήσωμεν ἀφοῦ ἄνευ τῆς παραμικρᾶς περικοπῆς ἀποφεύγομεν νὰ τοῦ ὑπενθυμίσωμεν τὸ ἐπεισόδιον τῆς «Ἀγλαδῆας» τὸ ὅποιον τόσας κακὰς ἐντυπώσεις τοῦ ἀφῆκε.

Νέα από το Νησί

Η ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΟΥ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΣΤΑΗ

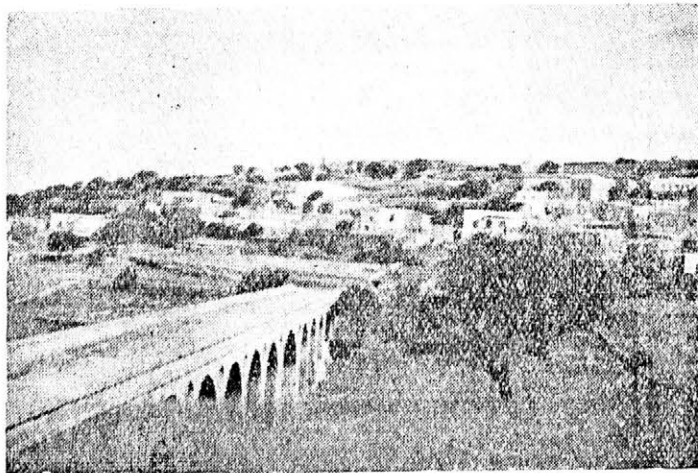
ΚΥΘΗΡΑ.— Τὴν 3 Ἰουλίου ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐτήσιας συνελεύσεως τῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Συνδέσμου» ἐγένετο ἐνώπιον αὐτῶν ἡ ἀπονομή εἰς τοὺς καλύτερους κυθηρίους μαθητὰς τῆς 5' Γυμνασιακῆς τάξεως τοῦ ἐκ 5000 δρ. βραβεῖον τοῦ καθωρισθέντος ὑπὸ τῆς κ. Μαρίκας Σ. Στάη εἰς μνήμην τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου τῆς ἀειμνήστου Σπυρίδωνος Στάη. Μετὰ σχετικὴν περὶ τοῦ βραβεῖου εἰσήγησιν τοῦ Γυμνασάρχου κ. Σπυρ. Στάη ὁ παριστάμενος Σεβασ. Μητροπολίτης ἀπένεμεν εἰς τοὺς μαθητὰς Νικόλαον Λιον. Φατσίαν ἐκ Φατσαδίζου καὶ Μανούsson Κλ. Πετροζεῖλον ἐκ Κυθήρων τὸ βραβεῖον, τὸ ὁποῖον ἐφέτος κατόλιν ἐγκρίσεως καὶ τῆς δωρητοῦς ἐμοιράσθη εἰς τοὺς ἀναφοθέντας δύο Κυθηρίους μαθητὰς τῆς τελευταίας τάξεως τοῦ Γυμνασίου, διότι ἀμφότεροι οἱ μαθηταὶ οὗτοι ἦσαν οἱ καλύτεροι καὶ ἔλαβον τὸ ἀπολυτήριόν των μετὰ τὸν αὐτὸν σχεδὸν βαθμὸν.

Οἱ βραβευθέντες μαθηταὶ μετὰ τὴν ἀπονομήν τοῦ βραβεῖου διὰ θεομῶν καὶ συγκινητικῶν ἐκφράσεων ἐξέφρασαν τὴν εὐγνωμοσύνην των τόσον πρὸς τὸν ἀείμνηστον Σπυρ. Στάην εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου ἐθεσπίσθη τὸ βραβεῖον καὶ πρὸς τὴν ἀθλοθέτιδα ἐρίτικον χήραν αὐτοῦ κ. Μαρ. Σ. Στάη, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς καθηγητὰς των, οἱ ὅποιοι μετὰ τὴν διδασκαλίαν των ἐπὶ τόσα ἔτη τοὺς ὥπλισαν μετὰ τὰ κατάλληλα ἐφόδια διὰ ν' ἀντεπεξέλθουν εἰς τὴν βιοπάλην. Ἡ σεμνὴ καὶ ἐπιβλητικὴ αὐτὴ ἐορτὴ ἔληξε μετὰ τὰς ἀρίστους τῶν ἐντυπώσεων τόσον διὰ τὴν εὐγενὴ χειρονομίαν τῆς κ. Μαρ. Σ. Στάη,

ὅταν καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ Γυμνασίῳ συνελευμένην εὐσυνείδητον καὶ ἀρίστην ἐργασίαν.

ΛΟΡΕΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΤΟΥ ΣΠΥΡ. ΣΤΑΗ

Ἡ κ. Μαρίκα Σ. Στάη ἀπέστειλεν εἰς τὸ φιλόπορον ταμεῖον τῆς Μητροπόλεως Κυθήρων «Ἡ Μνημιδιώτισσα» εἰς μνήμην τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου τῆς Σπυρ. Στάη δραχμὰς 19.507.40, ποσὸν καταβληθὲν εἰς αὐτὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δι' ἔξοδα κηδείας τοῦτον γενομένης ὡς γνωστὸν τιμῆς ἔνεκεν δημοσίᾳ δαπάνῃ.

ΤΟ ΚΑΤΟΥΝΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΛΙΓΑΙΚΗ ΓΕΦΥΡΑ

(Φωτογρ. κ. Ἰωάννου Πετροζεῖλου)

ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΣΟΒΑΝΤΙΣΜΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣ. ΜΕΓΑΡΟΥ

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἤρchiσε τὸ ἐσωτερικὸν σοβάντισμα τοῦ Γυμνασιακοῦ Μεγάρου. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τούτου θὰ λήξῃ τὸ ἔργον τῆς Λιδακτηριακῆς Ἐπιτροπῆς καὶ θὰ γίνῃ ἡ παραδόσις τοῦ κτιρίου εἰς τὸ Δημόσιον.

ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΤΗΣ ΑΠΟΒΑΘΡΑΣ ΚΑΨΑΛΙΟΥ

Φροντίδι τῆς Λιμενικῆς Ἐπιτροπῆς Καψαλίου ἐπεσκευάσθη ἡ ἐν τῷ λιμένι Καψαλίου ἀποβάθρα, ἣτις εἶχεν ὑποστῇ σημαντικὰς βλάβας ὑπὸ τῆς τρικυμίας.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΒΙΤΣΑΜΑΝΟΥ

Τὴν 17 Ἰουνίου εἰς τὸν ἐν Χώραν τῆς Ἀγίας Ἀννης ἐτελέσθη τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον τοῦ ἀειμνήστου εὐεργέτου Ἀμβροσίου Βιτσαμάνου, κατὰ τὸ ὁποῖον ἱερουργήσεν ὁ σεβασμ. Μητροπολίτης.

Ἡ ΕΣΟΔΕΙΑ ΕΝ ΚΥΘΗΡΟΙΣ

Ὁ καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ἐπικρατήσας ἱκανοποιητικὸς καιρὸς ἐβοήθησε τὴν ἐσοδείαν τῆς νήσου μας ἡ ὁποία ἐφέτος εἶναι ὑπὲρ ποτὲ πλουσία. Ὡς πρὸς τὰ σιτηρὰ ἡ ἐσοδεία, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν περυσινήν, προβλέπεται ὑπερδιπλασία οἱ δὲ μύλοι ἤρchiσαν ν' ἀλλέθουν γενήματα.

Ἡ εἰσαγωγή ὡς ἐκ τούτου ἀλεύρων εἰς τὴν νήσον μας ἐμετριάσθη κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Ἰούλιον κατὰ 80 ο)ο περίπου. Οἱ κοντοποδαροῦσες πωλοῦνται πρὸς δρ. 3 κατ' ὀκτὼ καὶ τὰ καλλίτερα ροδάκινα πρὸς 5 δραχ. Ἡ αὐτὴ δὲ ἀναλογία τιμῶν κρατεῖ καὶ ὡς πρὸς τὰς λοιπὰς ὁπώρας. Τὰ ἀμύγδαλα ἐν ἀφθονίᾳ, ὅπως καὶ εἰς τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα, σημειώνουν διαρκῶς ἐν Πειραιεὶ πτώσιν τιμῶν. Ἀπὸ 13 δραχ. κατ' ὀκτὼ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν κατήλθον εἰς δρ. 10 μετὰ τὴν πάντοτε πρὸς τὰ κάτω, ἔνεκα

δὲ τούτου οἱ ἀγορασταὶ εἶναι πάντοτε ἐπιφυλακτικοὶ προβλέποντες μικροτάτην τιμὴν λόγῳ τῆς μεγάλης ὡς εἴπομεν ἐσοδείας. Ἐπίσης ἡ ἐσοδεία τοῦ ἐλαιοκάρπου ἐν τῇ νήσῳ μας προμηνύεται πολὺ μεγαλητέρα τῆς περυσινῆς ἴσως κατὰ 30 ο)ο ἐπὶ πλέον. Ἡ τιμὴ τοῦ ἐλαίου ἐν Κυθήροις εὐρίσκεται σήμερον εἰς δρ. 18 κατ' ὀκτὼ.

Ἐπίσης πλουσιωτάτη, ὑπὲρ τριπλασία τῆς περυσινῆς προβλέπεται ἡ ἐσοδεία τοῦ γλεύκους ἐκ τῆς μεγάλης παραγωγῆς σταφυλῶν. Τὸ βενζινόπλοιον τοῦ κ. Ν. Μαζαράκη ἐκόμισεν εἰς Πειραιᾶ τὴν 27 παρελθόντος μηνὸς Ἰουνίου τὸ πρῶτον φορτίον σταφυλῶν.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΕΚ ΤΗΣ ΚΥΘΗΡΑΤΙΚΗΣ ΕΠΕΤΗΡΙΔΟΣ Δ. ΑΛΒΑΝΑΚΗ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΠΕΡΙ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΕΝ ΚΥΘΗΡΟΙΣ

Εἰς τὴν ἐν Βενετία Βιβλιοθήκῃ εὐρίσκεται « χρονικόν » π. περὶ τοῦ Ἀγ. Θεοδώρου. Τοῦτο ἐξεδόθη παρὰ τινος Ἰω. Βελοῦδη ἐπὶ τὸν τίτλον « Κυθήριον χρονικόν » περικλείει δὲ ἱστορικὰς τινὰς σημειώσεις, ὡς δημοσιεύομεν.

Φαίνεται ὅτι κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα ἡ νῆσος τῶν Κυθήρων ἦν σχεδὸν ἀπρωμένη, ἔνεκα τῶν προτέρων καταστροφῶν καὶ καταστροφῶν. Περὶ τῆς αὐτῆς μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι, ὁ ἐν οὐσίᾳ Πατὴρ ἡμῶν Θεόδωρος, ὁ ἐκ Κορώνης, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Φωκά (963), ἢ, κατ' ἄλλους, ἐπὶ Ρωμανοῦ τοῦ Β' (959) ἐκ Μονεμβασίας ἐκίσε παροχὴν. Εὐρὼν δὲ τὴν ἐσχάτην ἐκείνην ἀοίκητον, καὶ μᾶλλον κατάλληλον εἰς πνευματικὴν θεωρίαν, ἐν αὐτῇ ἔζησεν ἑνδεκά ὅλα ἔτη, τὸν ἀσκητικὸν βίον διαγαγὼν, καὶ κατεργάσας καὶ θαύμασι διαλάμψας. Χρόνον δὲ τινος παρελθόντος, ἐξήλθον πρὸς κυνηγεσίαν ἐν Κυθήροις ἄνδρες τινες τῶν προσκεμένων τῷ Λεσπότη τῆς Λακωνικῆς Σπάρτης· οἱ καὶ εὐρόντες πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ τότε διασωζομένου ναοῦ τῶν ἁγίων μαρτύρων Σεργίου καὶ Βάκχου τὸ ἱερόν τοῦ Ὁσίου λείψανον, ἄτακτον ἐπὶ γῆς καὶ ἐπιγραφὴν ἄνω τῆς κεφαλῆς ἔχον, εὐθὺς ἐπανήλθον εἰς τὰ ἴδια, καὶ τὰ δραθέντα τῷ Λεσπότη ἐνεφάνισαν. Οὗτος δὲ εὐλαβεῖα κινούμενος τῇ πρὸς τὸν Ἅγιον, ἐδομήσατο ἐκεῖσε Ναὸν αὐτῶν, παμμεγέθη τε καὶ περικαλῆ, ὅπου πρότερον τὸ τῶν Μαρτύρων ἐπήρετο σελιτὸν τέμενος, καὶ Μονὴν ἐπὶ τούτοις ἀνήγειρεν. Ἐκτοτε οὖν πολλοὶ ἐκ Πελοποννήσου μετώκησαν εἰς τὴν νῆσον, ἐκ τῆς καταδυναστείας τῶν ἀρχόντων καταφυγόντες, ἢ καὶ μᾶλλον ἐκ τῶν ἀπείρων τοῦ Ἁγίου θαυμάτων ὁρμὴν λαβόντες· ὧν μὲν εἰς φαίνεται καταστήσας ἑαυτὸν οἶονεῖ μεγαστὰν τοῦ τόπου, καὶ δὴ καὶ τῶν διοικητῶν. Τούτου δὲ σκληρῶς καὶ βιαίως κατ' αὐτῶν φερομένοι, τινες τῶν κατοίκων προσδραμόντες τῷ Λεσπότη τῆς Σπάρτης, ἐγγνώρισαν αὐτῷ τὰ καθέκαστα, ὡς ὑπεξούσιον ἔχοντι ἐκ παλαιῶν προνομίων καὶ ταύτην τὴν νῆσον· ἀκαίρως ἐπανακάμψαντες, λίθοις τὸν ἡγεμόνα κατέκτειναν. Διεδόχθη δ' αὐτὸν (ἴσως περὶ τὰ τέλη τῆς β'. ἑκατονταετηρίδος) Γεώργιος ὁ Παχὺς ἐκ Μονεμβασίας, ὁ καὶ Ἰσπερον τὴν κηδεμονίαν παραδούς τινι τῶν ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Εὐδαιμονοῦσινων, (καὶ τούτων δὲ ἐκ Μονεμβασίας), ὅστις, ἢ πρὸς χάριν, ἢ κατ' ἀξίαν, ἔλαβε δωρεὰν παρὰ τοῦ Λεσπότου τῆς Λακωνικῆς Σπάρτης τὴν νῆσον. Ταύτην δ' ἐκυρίευσεν, ὡς κληρονόμος, Νικόλαος ὁ Εὐδαιμονοῦσινωνος, καὶ ὃν χρόνον οἱ διττικοὶ ἐληλήθησαν καὶ εἰς πολυμερίαν κατεκληρούχησαν τὸ Ἀνατολικὸν Βασιλεῖον. Εἶχε δὲ οὗτος καὶ θυγατέρι· ἦν συνοικίσας Βαρθολομαίῳ τῷ Βενερίῳ. (ἄλλοι δὲ λέγουσι, Μάρκῳ) εὐπατριδῇ Ἐνετῷ τῶν ἐκ Κρήτης, ἔδωκεν αὐτῇ προῖκα τὰ τῶν Κυθήρων ὑπάρχοντα τῷ 1238 (περὶ οὗ καὶ τὰ Λουζικά ἐγγράφα τότε Ἰακώβου τοῦ Τερλόου, τὰ ἐν τοῖς Χρονικοῖς τῶν Χανίων σωζόμενα) κἀντεῦθεν ἡ νῆσος ἐκείνη κατέστη κληρονομικὴ Μαρκίωνος ἀδελφείᾳ, (τὸ δὲ λεγόμενον Μαρκιωνάτον) καὶ ἦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ Ἀχαΐας καλουμένων πριγκίπων, ἕως οὗ, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου, ἀποδιωχθέντων τῶν κακοδόξων ἐκείνων καὶ κατοικησάντων τοῦ Βυζαντίου δυναστῶν τῷ 1261, ἀνέκτισαντο οἱ Εὐδαιμονοῦσινωνοὶ τὴν ἐξουσίαν τῆς νήσου, καὶ ἐκράτησαν αὐτῆς ἄχρι τοῦ 1309. Κατὰ δὲ τὸ 1310 οἱ διάδοχοι τοῦ μνημονευθέντος Βενερίου, διῆσχυρισάμενοι τὰ ἑαυτῶν κληρονομικὰ δικαιώματα, κατεδιέκλοντο ἀλλήλοις τὰ τῆς νήσου εἰς μερίδας τέσσαρας, καὶ τοὺς ταιλαιπώρους κατοίκους ἀδίκους δουλείαις καὶ βιαιοπραγίαις πολλαῖς κατετάρασσαν. Ἐπὶ τοιούτων δὲ καὶ τοσούτων κυρίων σχετλιάσασα καὶ δεινοπαθήσασα μέχρι τοῦ 1502, τέλος ἡ νῆσος καθυπετάγη εἰς τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τῆς Βενετικῆς Ἀριστοκρατίας περὶ τὰ μέσα τῆς 15' ἑκατονταετηρίδος, καὶ κατὰ διετίαν ἐκπερνᾶτο ὑπὸ τοῦ ἐκεῖσε ἀποστελλομένου Προνοητοῦ τε καὶ φρουράρχου. Τόσαῦτα, οὐ δὴ πᾶσι γνωστά, διὰ βραχέων εἰρήσθωσαν περὶ τῆς ἀθλίας ἐν τῷ μεσαίῳ καταστάσεως τῶν Κυθήρων.

Ὡς ἐκ τῆς ἡφαιστειογενεὶς καταστάσεως τῆς Νήσου, ἐπόμεται αὕτη εἰς σεισμὸς, ὡς ἐκ τοῦ προσφάτου παρελθόντος πάντες γνωρίζομεν. Ἐν φοβερῶν τοιούτων συνταράξαντα τὴν Νήσον, ἀπεμνημόνευσεν ὁ ἱερομόναχος Γρηγ. Λογωθέτης, διὰ τοῦ ἐξῆς χρονικοῦ:

1798. Ἰουνίου 18. Ἡμέρα Παρασκευὴ εἰς τὸ μέσον τῆς ἡμέρας, ἔγινε σεισμὸς καὶ φοβερός, ὅπου ἄλλην φορὰν δὲν ἔγινεν, ὥστε ὅπου ἐπέταξεν τὸν Σταυρὸν ἀπὸ τοῦ καμπαναρίου τοῦ ἁγίου Χαράλαμπος εἰς Μυλοπόταμο καὶ τὸ νερὸ τοῦ Καμαρίου ἀπὸ τὴν βρύσιν ἔγινεν θολὸν ὡς νὰ ἦτο μὲ πηλὸν ἀνακατωμένον, καὶ ἦτο θαῦμα νὰ τὸ θεωρῇ τις. Ὁμοίως εἰς τὸ χωρίον τοῦ ἁγίου Σώζοντος εἰς τὸ Καθαράκι ἐσχίσθη ἡ γῆ ὅπου ἦτο πέτρα. Ἀκόμα δὲ τὸ καμπανάριον τοῦ ἁγίου Νικολάου τοῦ Ποτήρη ἀνοίξεν καὶ ἡ τοῖς κολῶνες καὶ τὸ τοιχώμαστον ἀνοίξεν εἰς τορεῖς τόπους· ἀκόμη εἰς τὰ Μητάτα ἐχάλασαν μερικτοὺς πύργους τοῦ Προφαντίου Στάη καὶ ἄλλα σπήτια εἰς ἄλλο μέρος τῆς νήσου. Εἰς τὸν Ἀνταίμονα, εἰς τὴν Μεροτιά λεγόμενον, ἔπεσαν ἕνα μέρος βράχων εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ εἰς τὴν χώραν εἰς τὸ Βοῦργον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σωτήρος ἀπὸ τὸ σφεντόνι τῆς ἐκκλησίας ἔπεσε τὸ μεσακὸ πορὶ μὲ ἕνα κανδήλι τὸ εἰλίκουπον ἔμεινεν εἰς τὸν τόπον του. Καὶ τὸ βῆμα τῆς ἁγίας Ἀννης ἀνοίξεν ἀπὸ τὴν μίαν μερίαν εἰς τὴν ἄλλην, Ὁμοίως καὶ εἰς τῆς Κυρᾶς τὸ χωρίον 2 ἐκκλησίας ἀνοίξαν, ὡς καὶ ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Χαράλαμπος. Ἀκούσαμεν ὅτι καὶ εἰς τὴν Κρήτην εἰς τὸ Ἡράκλειον ἦτο μία χώρα ἡ ὁποία ἐβούλησε μὲ τὸν ἴδιον σεισμόν.

ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ Ν. ΚΑΨΑΝΗΣ

ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

ΟΔΟΣ ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 197

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

ΩΡΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ:

2-4 Μ. Μ.

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΤΩΝ ΚΥΘΗΡΩΝ

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου σελ. 152]

ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ κ. ΙΩΑΝ. ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΥ

III Τὰ συρίγματα τοῦ Κάστρου τῶν Κυθήρων (βζζζτ).

— Περίεργα, μυστηριώδη, μόλις ἀκουστά, συρίγματα εἰς τὸ Ἀνατολικὸν καὶ Βορειοανατολικὸν μέρος τοῦ κάστρου τῶν Κυθήρων, ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων, ἐφόβισαν ἢ ἐξένισαν γενεὰς ὅλας κατοίκων ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν.

Πολλάκις ἡσχολήθησαν διὰ τὴν ἐξήγησίν των, παλαιότερον, διάφοροι ἐγγύριοι ἄνευ ἀποτελέσματος, ἀποδώσαντες τοῦτο, ἄλλοι μὲν εἰς ὑπερφυσικὰς δυνάμεις, ἄλλοι δὲ εἰς ἀνεξίτητους αἰτίας.

Μεταξὺ τῶν ἀσχοληθέντων συγκατελέχθη καὶ ὁ πρὸ ὀλίγων μηνῶν ἀποθανὼν μαθηματικὸς, πολιτευτὴς, Σπυρίδων Στάης, ἄγνωστον ποῦ καταλήξας.

Ἐκλήθη νὰ τὸ ἐξετάσῃ σὲ μιὰ χειμωνιάτικη βραδυὰ μὲ τὸ βαρόμετρον ἀρκετὰ χαμηλωμένο, τὸν οὐρανὸ ἀνομοιομόρφως σκεπασμένο μὲ νέφη, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σκοτεινὸν καὶ μὲ ἄνεμον μόλις αἰσθητόν.

Ἡσθάνθη ὀλίγον ἄνω τῆς κεφαλῆς εἰς μερικὰ μέρη, ἢ καὶ τριγύρω μου εἰς ἄλλα, τὰ συρίγματα αὐτὰ ἐνόμισα ὅτι ἤκουα πτερύγισμα ἀοράτου ταχυτάτου πτηνοῦ, ἐξαιρετικὰ ζωηροῦ καὶ ἀτάκτου εἰς τὰς κινήσεις του. Οὐδόλως ἐμειώθη τὸ φαινόμενον μὲ τὸ φῶς ἡλεκτρικοῦ λαμπτήρος, ποῦ προέβαλλε πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἤχου, χωρὶς ὅμως νὰ διακρίνω καὶ τίποτα.

Ἐκ τῆς συστηματικῆς παρακολούθησώς προέκυψε, ὅτι μόνον ἐκαστὴν νύκτα ἐπαναλαμβάνεται, ὅσάκις ὁ καιρὸς εἶναι μᾶλλον ἥρεμος καὶ ὁ οὐρανὸς ἀνομοιομόρφως σκοτεινός· δὲν παράγεται δὲ κατὰ τὰς μεγάλας κακοκαιρίας, ὅτε πνέουν ἄνεμοι ἰσχυροί, ὅπως καὶ κατὰ τὰς ἀνεφέλους τελείως νύκτας, εἴτε σελήνοφωτιστους εἴτε μὴ.

Ἡ ἔντασις τοῦ φαινομένου ποικίλλει μετὰ τῆς ὥρας τῆς νυκτὸς

καὶ τῆς ἀνομοιομόρφου διαυγείας τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶναι κατὰ τὰς μεταμεσονυκτίους ὥρας συνεπῶς πολὺ μεγαλυτέρα.

Ἡ αἰτία τῆς παραγωγῆς ἔχει σχεσιν μὲ τὸ ἀνομοιόμορφον ρεῦμα τῆς ἀπογείου αὔρας.

Ἡ θάλασσα δηλαδή, τὴν ἡμέραν θερμαινομένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐνεκα τῆς μεγάλης θερμοχωρητικότητός της, ἐξακολουθεῖ καὶ τὴν νύκτα νὰ παραμένῃ θερμότερα τῆς ξηρᾶς, ἥτις ψύχεται ταχέως μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Ἐνεκα τούτου καὶ τὸ ἄνωθεν τῆς θαλάσσης στρῶμα ἀέρος, ὃν θερμότερον καὶ εἰδικῶς ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος τῆς ξηρᾶς, ὑφούται πρὸς τὰ ἄνω ἀφίνον κενά, ἅτινα συμπληρώνει ὁ ἐκ τῆς ξηρᾶς ψυχρότερος καὶ συνεπῶς βαρύτερος ἀήρ, ὅστις κινεῖται κατερχόμενος πρὸς αὐτήν.

Τὸ ἀνώμαλον καθοδικὸν αὐτὸ ρεῦμα ποῦ ἔρχεται ἀπὸ τὰ βουνά: Ἀγ. Ἐλέσσα, Τουρκοβοῦνι, Στραπόδι, Ἀγ. Ἀκίνδυνοι κλπ. συναντᾷ στὸν δρόμον του πρὸς τὴν θάλασσαν τὸν ὄγκον τοῦ κάστρου, ὃν εἴτε ὑπερβάλλει, εἴτε διὰ τῶν πλαγιῶν παρακάμπτει, διαβιβαζόμενον διὰ στενῶν ἀνοιγμάτων τοίχων κλπ. Τίθεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς παλμικὴν κίνησιν σχηματιζομένων πυκνομάτων καὶ ἀραιωμάτων τοῦ ἀέρος.

Ταῦτα διάφορον φάσιν ἔχοντα ἀναλόγως τοῦ μέρους ποῦ διέρχονται καὶ τοῦ δρόμου ποῦ διανύουν ἐπὶ τοῦ κάστρου ἢ εἰς τὰ τριγύρω του μέρη, ποῦ γίνεται ἀκουστός ὁ εἶρημένος ἤχος, συμβάλλουν καὶ ἡ ἐξουδετεροῦνται ἀμοιβαίως τὰ πυκνώματα δι' ἀραιωμάτων, ἢ οὐχί, ὅτε παράγεται ἓνα φύσημα σὰν πτερύγισμα ὅταν περισσεύει πύκνωμα, σὰν σύριγμα ὅταν περισσεύει ἀραίωμα.

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ πύκνωμα διασκορπίζεται εἰς τὸν τριγύρω ἀέρα πᾶλλον αὐτόν, κατὰ τὴν δευτέραν τείνει ὁ τριγύρω ἀήρ νὰ πληρώσῃ τὸ σχηματισθὲν κενόν.

Ὁ μὴ σχηματισμὸς τοῦ φαινομένου κατὰ τὰς νύκτας μὲ τελείως καθαρὸν οὐρανὸν ἔχει αἰτίαν τὴν ὁμοιόμορφον μᾶλλον ψῦξιν τῆς ξηρᾶς καὶ τὴν κανονικότητα τοῦ καθοδικοῦ ρεύματος, ὅτε οἱ παλμοὶ αὐτοὶ δὲν παράγονται.

Ὅμοίως κατὰ τὰς κακοκαιρίας παρασύρονται τὰ πυκνοαραιώματα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ διασκορπίζονται, ὅτε ἐκεῖ ἀκουστός τότε εἶναι ὁ συριγμὸς τοῦ ἀνέμου ἂν ἢ διεύθυνσίς του εἶναι Β ἢ ΒΑ ὁμοίας χροιάς πλέον συνεχῆς καὶ ἔντονος, μὴ ξενίζουσα ὅμως κανένα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΕΤΡΟΧΕΙΛΟΣ
Καθηγὴς Φυσικῶν

ΧΗΜΕΙΟΝ & ΟΙΝΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΠΑΝ. Μ. ΜΕΓΑΛΟΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΡΩΗΝ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΑΥΚΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΑΓ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ 10 — ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Λιορθώσεις μούστων, εξασφάλις εκλεκτῶν
κρασιῶν, ἐργασία ἐπιστημονικὴ ἐγγυημένη.

Υλικά οἰνολογικὰ ποιότητος ἀρίστης.

ΧΛΩΜΑ ΔΕΙΛΙΝΑ

Τώρα που με μιὰ άρρητη γλυκύτατη
μελαγχολία άργοπεθαίνουν έκει κάτω
στη δύση τὰ θεία χρώματα, νοιώθω όλό-
κληρή μου τὴν ύπαρξιν βουτηγμένη σ'
ένα σιωπηλὸ καὶ άχραντο αἶσθημα, σὲ
μιὰ βαθειὰν ὁδύνη που εξαγνίζει τὰς
σκέψεις.

Κάτι σὰν μαγνήτης μου τραβάει τὸ
βλέμμα έκει πέρα, πρὸς τὰ βουνά της
δύσεως καὶ λησιμονῶ τὸν ἴδιον έαυτὸν
μου...

Μακρὰ ἀπὸ μένα φεύγει κάθετι βέ-
βηλο καὶ ὅλη μου ἡ ύπαρξις, θαρρῶ,
κολυμπᾷ, σ' ένα πέλαγος άχρὸν φωτός,
ροδόχλωμον φωτός...

Ἀνάμεσα σὲ αἰθερὸς ἑλαφρὰ φωτισμέ-
νους, διαβαίνουν ἀπαλότατα, κάποια
θάμνη ασύλληπτα, γοργὰ διαβαίνουν
κάποια ὄνειρα πάντα καὶ ἀόριστα...

Αὐτὲς τῆς άγνης στιγμῆς τῆς μοναξιάς
οἱ λογισμοί μου—ταξιδιάρικες πουλιὰ—
φτερουγίζοντας μιλοῦν με κάθετι άγνό.

ὦ! χλωμὰ δειλινά, κάτι πέφνετε ἀπ'
τὴν ψυχὴ μου μέσα...

ΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΞΕΝΗΤΕΙΑΣ

[Ἀλεξάνδρεια 25-3-1922]

ΞΑΝΑΓΥΡΝΑ

Γύρνα ξανά στη πρώτη μας φωλιά
γλυκειά μου γαλανή με σ' ένα βράδυ,
νά χτίσωμε στὰ θέμελά της τὰ παλιὰ
τὸ γκρεμισμένο τῆς άγάπης μας παλάτι.

Ναί! ξαναγύρ' ἀκόμη μιὰ φορὰ
μὰ πρὶν σωθῶ καὶ σβύσω κι' ἀποθάνω,
νά σὲ ξανάϊδω θέλω, κ' ὅποτε νά
τ' άγύριστο ταξίδι μου ἄς κάνω.

Αὐτὸ που σου ζητῶ ἂν μ' άρνηθῆς
θᾶναι βαρὺ τὸ κοῖμα σου μεγάλο,
μέσ' τῇ ζωὴ σου δὲν θά χωρεθῇ
οὔτε ψηλά στὸν κόσμον καὶ τὸν ἄλλο.

ΕΜΜ. ΤΣΑΚΑΜΗΣ

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΤΟ ΑΝΤΙΟ

Σὺν ἥλιος χρυσοπόρφυρος
τῆς θάλασσας καμάρι,
που τὰ φιλιὰ της τοῦδωσε
καὶ βγαίνει ὅλος χάρι.

Καὶ ζωντανεῖται τῇ ζωῇ
με κάθε τον ἀχτίδα,
καὶ σὺ σὺν ἥλιος δίνεις μου
με τὰ φιλιὰ σου ἑλπίδα.

Τὸ βράδυ με τὸ γρηισμό
καὶ τὸ πρωὶ γι' ἀντίο,
—που ὁ ἥλιος με τῇ θάλασσα
φιλιοῦνται μεγαλεῖο—.

Πουλιὰ καὶ μετς ζηλιάρικα
σι' ἀγκάλιασμα τὸ θεῖο,
φιλιμαὶ ἑρωτιάρικα
θὰ δίνουμε γι' ἀντίο.

Ὅλο φιλιὰ γλυκὰ φιλιὰ
θ' ἀλλάσουμε τὰ δυνά μας,
—σὺν ἡμῶς ξέλο τοῦ σταυροῦ
θὲ νάναί φιλαχτιό μας—.

Εἶναι θεὸς ὁ ἔρωτας
χάρι ζωὴ χαρίζει,
καὶ ἄγγελο γιὰ φύλακα
στὸ δρόμο μας διορίζει.

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ
(Φιλολόγος)

ΤΑ ΡΟΙΖΙΚΑ

(Ἀπ' τῇ ζωῇ τοῦ Τριάρχου μας)

Τ' ἄγιοι, Γιαννιοῦ τοῦ ροιζικάρη
ἡ κάθε γιὰ ὁμοιοτυπία,
γιὰ νὰ τὸν πάωι παλληκάρη
στὸν ἄγιο τάζει μουσικά.

Καὶ με γλυκὰ-γλυκὰ τραγοῦδια
στῆς ἐκκλησιᾶς τὴν ἀποσιδιά,
τῆς νιότης ὅλα τ' ἀγγελοῦδια
παραινῶν τὰ ροιζικά.

Κι' ἂν λάχη σ' ὅλα καὶ ταιριάζουν
τὰ δύο-δύο ροιζικά,
ἡ γιὰ κι' ὁ νιὸς ἀναγαλλιάζουν
μιλοῦν με μάτια ἐρωτικά.

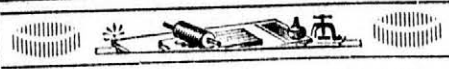
Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν κόσμ' ἀλλάζουν
καὶ ζοῦν μιὰν ἄλλη τὸν ζωὴ,
ἐνῶ με τ' ἄχ ἀνασιτεράζουν
πειὸ πίσω γέροι σὺν νεκροί.

Στοὺς νιὸς τοῦ κλείδωνα τὰ μῆλα
γλυκεῖα χαρίζουνε χαρά,
μὰ καὶ σὺν ἀνασιτερίλα
οἱ γέροι νοιώθουνε σκεφτά.

Πειὸ πέρα κεὶ τὸ κοιμητήρι
οἱ γέροι βλέπουν σιωπηλά,
καὶ μ' ὅλο ποῦναι παρηγόρι
ἀκοῦν τοῦ χάρον ροιζικά,

Μὰ μετς στὰ νεῖατα μας δοσμένοι
καὶ στὰ δικὰ μας ροιζικά,
γλυκὰ-γλυκὰ ἐρωτεμένοι
θὲ νὰ γλεντοῦμε με χαρά.

ΒΡΕΤΟΣ Γ. ΤΡΙΑΡΧΗΣ
Φιλολόγος

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΔΗΜ. ΤΣΟΥΡΟΥΝΑΚΗ & ΣΙΑ

ΓΩΝΙΑ ΛΕΩΦ. ΣΟΚΡΑΤΟΥΣ & ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἐκδόσεις: Ἐπιστημονικῶν, Λιδακτι-
κῶν καὶ Μαθητικῶν Βιβλίων, Περι-
δικῶν καὶ Ἐφημερίδων, Καλλιτεχνικῇ
ἐκτύπωσις Ἱστολογικῶν, Καταστατικῶν,
Συμβολαίων, Ἐπιστολοκεφαλίδων, Φα-
κέλλων καὶ ὅλη ἐν γένει ἡ ἐπεξεργα-
σία τοῦ χάρτου. Πλήρες Βιβλιοδετεῖον.

ΤΣΙΡΙΓΩΤΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ & ΚΑΜΩΜΑΤΑ

ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ

ΥΠΟ ΣΙΦΟΥΝΑ

Τίποτα. Θα γινώ και γώ εφευρέτης. "Ω διάολε μαθές. Τόσοι και τόσοι γινήζανε και γώ δε θα γίνω; "Αρχισα μάλιστα κιόλα. Το χει γλέπετε ή εποχή. "Ακούτε καλά λοιπό.

"Ενας νεαρός γύφτος ήρθε λέει μία μηχανή που θα του κάμη πενήντα εκατομμύρια. "Εβαλε λέει σ' ένα φύλλο σπάκας ένα μηχανήμα, έσφιξε το φύλλο στο νερό, το φύσηξε και . . . ω του θαύματος, το φύλλο λέει πήγε στον πάτο και βγήκε πάλι στον αέρο. Μεγάλωσε λοιπό το μηχανήμα και πήγε στο Λιμνιώνα, ήρθε ένα Μυλοποταμίτη ψαρά και τον εκατάφερε να βάλη στη βάρκα τον το μηχανήμα και βγήκανε στ' ανοιχτά. Σάν ανοίξανε λέει καλά, σ' ένεργεια το μηχανήμα ο εφευρέτης. Καί . . . ω του θαύματος ή βάρκα άρχισε να χοροπηδά και να βουλιάζει με την πλώρα, θα πήγαινε δε ασφαλώς στον πάτο α δεν έτρώμαζε ο διαολάθροπος ο Μυλοποταμίτης—που άναθεντάτονε— και δεν έδινε ένα ξεμπάχαλο στον εφευρέτη που τον εκανε να χάση τον μπουσουλα και τ' άστρο τή Τραμποντιάνας. Δεν μόρρεσε έτσι ο κακομοίρης να πάη στον πάτο και να βγή ήθερα. Τέλος πάντων ως τα να βρη τον μπουσουλά του ο εφευρέτης μας, μόρρεσε ο Μυλοποταμίτης με το δικό του μπουσουλα να σώση στην άμμουδιά και να βγή όξω να κινή

τρεις ώρες γονατιστός ευχαριστίες στη Μεσσιδιώπισσα για τό . . . θάμμα της.

Φαίνεται όμως πως ο ξεμπάχαλος είχε τέτοια αποτελέσματα που καμε τον νεαρό εφευρέτη να πάη στον πάτο και να βγή στεγνός.

Δεν έπληξε λοιπόν άμφιβολία πως το μηχανήμα του εκανε για τα έποβρύχια και υπέβαλε τα χαρτιά του στο "Υπουργείο. "Ετσι λέει τα έποβρύχια θα βουλιάζουνε μεγαλειό μη με ρωτάτε όμως, άνε και νταλώς θα ξεβουλιάζουνε γιατί δεν άρώτησα αυτή τη λεπτομέρεια και άλλως τε αυτό είναι το μυστικό τή εφευρέσεως.

Ός τόσο ο εφευρέτης έλαβε το δίπλωμά του εφευρεστικής και περμένα λέει τώρα τα πενήντα εκατομμύρια. Λένε μάλιστα πως ο Αδτοκράτωρ των Χαλδών Ναβουχοδονόσωρ του καμε προτάσεις.

Και άλλοι πολλοί ακόμη λέει του γράψανε μαζί με τους όποιους και ο διευθυντής του Λαφνίου, ο όποιος μάλιστα του γράφει καθώς λένε, ότι μολονότι έχει τη γνώμη ότι τέτοια νούμερα πρόπει να πάνε να ξαντλόνε τη θάλασσα, θα κάμη λέει άλλο ένα διαμείρισμα γιατί τα άλλα είναι γιομάτα.

"Ενας άλλος εφευρέτης τετραπερασμένος, και πολύ συμπαθητικός γιατί ο κακομοίρης τουλάχιστο δεν είναι πλεο-

νέχτης, ήρθε ένα μηχανήμα, που θα μιλή σα να ποίμε στη Χώρα και ή φωνή του θα ακούεται να βγαίνει από τή Κυριακονούς ή από τις Κεραρήνης τη λαγκάδα. Κατά προτίμηση από λαγκάδα, για να θαρρούνε όσοι την ακούνε ότι είναι διάολος. "Εκαμε λέει και αυτός πειράματα στο Λειβάδι και καμε τή Λειβαδίτισσες, ιδίως, να τα τάζουνε όλα αγάγια. Είναι να σάσε πω, ότι μπορώ θα κάμη να κλέψω το μηχανήμα αυτό.

Τρίτος, — αυτόνου όμως θα πω το όνομά του γιατί θέλω να του κάμη ρεζιλία — ο Χαραιοννιάνης ανεκάλυψε την ατία του . . . Βζζζζζ που ακούεται κάθε βράδυ στο Κάστρο. Είναι λέει μία πελώρια κονκονάγια, μεγαλύτερη από δαύτονε και έτοιμάζει δίχτρα να τήνε πιάση. Τύφλα να χουνε οι διάφοροι ειδικοί.

Τέλος πάντων, ανακατεύομαι και εγώ πολύ αυτές τή ώρες, μ' όλη τη γούνια τή γυναίκας μου και τή πεθεράς μου, να βρω ένα μηχανήμα για να μετρού άκριβώς τήν τσιριγώτικη τρέλλα και θα το παύχω άνε μ' αφήσουνε οι κατάρρες του Τσιριγώτωνα και α δε μου κόψη και μένα τη φόρα κανέναν ξεμπάχαλος.

"Ορπίζω όμως αφού γλύτωσα τή φροφτηρίς του Σπυρονλή, να τα καταφέρω και να δικαιολογήσω έτσι το όνομά μου.

ΣΙΦΟΥΝΑΣ

Ο ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ Ο

Είς τον εν Brislane της Αυστραλίας Έλληναζον ναόν και εν εδουάτω κύκλω φίλων και συμπολιτών έβαπτίσθησαν την 20 Ιουνίου τα δίδυμα άρρενα τέκνα του κ. Νικολ. Α. Φερου και της κ. Τασίας Ν. Φερου το γένος Βο. Βενάρδου. Είς το έκ εκ τούτων ο ανίδοχος αυτού κ. Παν. Μεγαλοοικονόμος έδωσε το όνομα Κοσμάς, εις δε το έτερον ο ανάδοχος αυτού κ. Εδάγγελος Κρίθαρης το όνομα Μίρης.

Είς τους ευτρεφείς γονείς και τους αναδόχους ευχόμεθα οι νεοφώτιστοι να τους ζήσουν.

Την Κυριακήν 24 λήξαντος μηνός, ο συμπολίτης διακεκοιμημένος μαιεντήρ της

πόλεως μας κ. Βασίλειος Τζιγγούνης ανεδέξατο εκ της κολυμβήθρας το χαριτωμένο αγοράκι του συμπολίτου κ. Παν. Μ. Μεγαλοοικονόμου χημικού, όνομάσας αυτό Μιχαήλ.

ΠΥΡΚΑΪΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦ. ΠΟΤΑΜΟΥ

Πυρκαϊά εκραγείσα εις την θέσιν Δοστέονια της περιφερείας Ποταμού κατά την παρελθούσαν εβδομάδα, απέτεφρωσε περί τα 200 έλαιόδενδρα του κ. Μιχ. Μεγαλοοικονόμου, των κ. κ. Ιωάν. Φαρδούλη, αδελφών Β. Παναρέτου και άλλων. Μίχρι της στιγμής δεν έγνώσθη πόθεν προήλθε το πυρ.

Η ΑΓΙΑ ΠΕΛΑΓΙΑ ΥΠΟΤΕΛΩΝΕΙΟΝ

Κατά πληροφορίας μας εκ έγκέρου πληγής κατολιν πράξεως του άρμολίου Υ. πουργού, ο μέχρι τούδε Τελωνοσταθμός Αγ. Πελαγίας έγινετο "Υποτελωνείον, το δε "Υποτελωνείον Καφαλίου υπεββάσθη εις Τελωνοσταθμόν μετατεθέντος άμοιβαίως του προσωπικού αυτών

Ο ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ κ. ΣΤΑΘΗΣ

ΜΕΤΑΤΙΘΕΤΑΙ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

"Υπό του εκπαιδευτικού συμβουλίου έπεκυρώθη το πρακτικόν των μετατεθέντων εις Αθήνα: λειτουργών της μέσης εκπαίδευσως, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο Γυμνασιαρχης Κυθήρων κ. Σπυρ. Στάθης

ΤΣΙΡΙΓΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Του κ. ΓΙΑΝΝΗ ΤΣΙΜΗ

ΤΣΙΡΙΓΟ, 3 του Αλωναρίου 1932.

Παιδί μου Τσέρντσα, σε πέχασα για ιεροσιγή-
ρυντα και λέω, τί ξομολόγησε των άμα-
τιώνε μας θά κάνουμε τώρα; σέ ξιπόμοννα
τσόλας. Μά θωρείς, ξεθάσρεψα πλέα λήγ-
ται, σουστείλα λοιπό τοῦτοδα τό ποιματάσι
μου, ναῖδης τογραφα και μ' ένα πούπουλο
της ούρας μινής κότας μου με τό να μὴν
έχω πρόχειρη. "Ας είναι. "Ομως σέ περιζα-
λώ μὴν τό περιζώρης όπως την έπαθα γώ
τις άλλες με την άγλαδαία άγκαλά δέ σου
τώπα.

Ποῦ λές έπώστρεβα μιαν άγλαδέα, μονέ
μοῦ κόλλησε σάν τοιρότο ο διάολος να σκα-
ρώσω λέει ένα ποιματάσι, άζου και γώ, σά
νάτανε χαμμία σαμαροπαῖδα' άς είναι, πού-
σου διάολε λέω τσίμε σιό λαγαδί' και να
δῆς ποῦ πήγε. Μονέ στον ένθονοσιασμό μου
πάνω, έτσι ναζω καλό, μοῦ ξεφεύγει ο σά-
ρκας και ξεμασχαλίζω μίσ χαλα, σάν την
αρίδα σου με τό συμπάθιο. Μονέ νάσου μι-
α γιοπανέα ζώγωσε πὸ τό λαγαδί πούζοφε
σπάρες ή γυναῖκα μου, δέ σουλέγα πὸς ο
διάολος πήγε σ' τό λαγαδί, και μοῦ δίνει
μία κλωτσέα στην τσιλία, δίπλα σ' ο λαγαδὺνι
ποδὲ πο τον άφ' αὐτό, πούβγαλα ένα σκουτέλι
βλήτους. Κεῖμας τις βλέτους, ναῖστος.

Με ύπόληψη, γὼ ο

Γιάννης Τσιμής, πὸ τό χωριό, όνομα
και μὴ χωριό

"Ακου λοιπό τό ποιματάσι, ποῦ όντες τό ιδὼ
να φτιγοράρη στον τόπο θά φχαριστηθῶ
σά ναζαμα ένα λαῖνι κρασί περιπλέε.

"Ας ποῦμε πὸς δέν κέγεται τό σπίτι μας
[σάν όλους
κι' άς τραγουδήσουμε και μεῖς σάν τοῦς
[σαλιομπομπολούς.

—Εὐχαριστῶς, Δέσποινα, ποῦ μ' έβγαλες
[Τσιρίγο (λέει τό Τσιρίγο).

"Α δέ σουπα και τοῦτο, με τό να τό κάμω μα-
θὲ έγὼ έπρεπ' άλλος να τό βαπτίσω, μὴς
λοιπό ποῦ γουσιάρω να συγγενέω με με-
γάλα προσόλατα και ήθελα πὸ μὴς άρχῆς
να κουμπάρησθε, βάψισέ το τοῦ λόγου
σου. Λοιπό τοῦ κουμπάρε άγκρομαζόν.

Ποῦμε στη μέση τοῦ γιαιου και τὰ βουνά
[Ξανοίγω
μέσα σ' τὰ πόδια τοῦ Μωρηά, έτσύλισα
[με χάρη
μάτανε κρύα τὰ νερά και γίνηκα κου-
[βάρι (πὸ τό κρύο τάχα).
Τὰ δοξασμένα τέχνα μου φντρώσαν σά
[μανίτι
κι' όσο περνῶσεν ο καιρὸς σηκώνανε
[τὴ μύτη.

Μέσ' σ' τό κλουβί μπουρθώσανε (τί τοῦς
[ήρθε) μιάν άρμυρην σαρέλα
το' ο κόσμος βύστα την τσιλιά το' όλο-
[νυχτὶς έγέλα.

Καμπόσα πάλι τέχνα μου, κολλήσανε
[τὴν ψώρα

άμέτε, χώρια σ' τὰ βουνά να χτίσετε τὴ
[Χώρα,
ξίγνοιαστοι να ξινούσαντε τοῖ μισα κοι-
ρινά (γούρι υ ίσια δηλ. με τό συμπάθιο)
και μεῖς θά σ'ς χαρίζουμε κλωτσὶς σ' τὰ
[παινά.

Αὐο τέχνα παλαβόσανε και λέω τους,
[γιαμό,
πηγαίνετε να χτίσετε και σεῖς τό Ποταμό
κι' ένα θά μείνη άχτιστο, μονάχα τό λιμάνι
θέλω τὸ' άνέμον σ' τὴ ποδιές σ' τὴ πόρτες
[μου βεράνι.

Τήγαρις είναι φαμελιά; σὸν λέει γὼ τὰ
[χιλάσα
πιάνετε εφ' τὸς πὸ τὰ μαλλιά και σὸν τὰ
[κάνει θάλασσα.

"Εμεῖς έδὼ τρωγόμαστε να κάνουμε λι-
[μάνι
και δέ σκεφτήκαμε σταλιά και γὰ τοῖ
[πουπουλιάνοι.

Τὴ Χώρα ή πείνα τσίτωσε, δέν έχει τί
[να φρη
ντ' έλέγα τσιλιόπότησε και γέννησε τό
[Στάη.

Τὸ Ποταμὸς ποῦ κοντουλά, θωρεῖς με
[δίχως ήλιο
γλακά σ' τις κάλπες μιάν αυγή και βγάνη
[τόν Τσιτσιλίο.

Μπρὲ φέξε μου και γλύστρισα, να φέξω;
[τσινταλῶς
δέν γλέπεις ήλιο σ' τὰ ψηλά; τί κάνεις
[σάν λωλός;

Μά κακορίκο, πρόβαλλαν σ' τό μεταξὺ
[τοῖ λίρες
φουσκώσανε οὔλες τις τσιλιές, τσασπί-
[σανε τοῖ χεῖρες.

Γλέντι γροικῶ τετράπαχο, τὸ' ύστερης
[κοντισοπίνανε
οῖ πουπουλιάνοι γοῖλωναν και ξεροκατα-
[πίνανε (καλά να πάθονε).

Κάποιο κοτσίφι φώναξε τὸς πάρα βρὲ
[καπόνιο
και κουβαλοῦν μιὰ τράπεζα και βάρεσε
κανόνι (10 έκατομμύρια πουνάνε δέκα ή
[μέρες τους).

Κλάψε Χαράλαμπε λοιπός. Τήγαρις έχω
[δάκρυ;
ὠ κακοντόπαθα ο φτωχός, θά κλάψω πὰ
[σ' τὴν άκρη.

‘Ο Χαράλαμπος κλαίει άκου τον.

‘Ο κλάουνας τοῦ Χαράλαμπου:

"Ιδρω, δεκάρες, βάσανα, ψημμένα τσιρ-
[γωτόπουλα
ο Μανταφούνης τάρωσε κοτόπουλα.
Δικό μας ήταν τό φαῖ, δικό μας τό πη-
[ροῦνι

μάτανε ζάβαλη ή τσιλιά τ' άφέντη Μαν-
[ταφούνη.

Και μεῖς την έδιζίνε μας άς τσίβουμε
[μ' άστρέλες
γὰ να ζωνεύη τὰ κοτσά και τις χοντρίες
[άπείλες.

Τὸν γυναικῶνε λύσανε τὰ σάπια κουμπο-
[δέματα
τσαρποῦν τό χοντροπούλι τους ποῦ κον-
[τουλίζε ψέματα,

πάει σ' τό διάολο τό πουλί τὰ ψέματα
[κολλήσα
καλά να πάθετε μοῦροι ποῦ σας πιάνει
[λύσα,

γὰ να τὰ καταθέσετε γὰ να γεννοβο-
[λοῦνε
οῖ ντόπιοι Μανταφούνηδες με σ'ς ξε-
[ρογελοῦνε,

όρσετε ο τσεκατό, όρσετε τσάλλα δέκα
κάλλιο γαῖδοῦρι άρσενικό πὸ θηλυνιά
[γυναῖκα.

Τώρα μοῦμεινε να κλαίω, σά σπασμένος
[κονιπαράς
λόγια πήλινα να λέω δέκα λόγια νὰς
[παράς

σά ζοῦλες οὔλοι δέσαμε, μιὰ πέτρα σ' τό
[λαμπό
και πήγαμε και πέσαμε μέσα στον Πο-
[ταμό

ζάβαλοι γὼ τό κίτεγα πὸς εἶμα σ' τό
[Τσιρίγο
όποῦνε οῖ πέτρες τρώχαλες τὸς τό τσερ-
[βέλο λίγο.

"Α! ένα άλλο, όπως βλέπεις, τό νιονιό μου δέν
είναι πὸ τὰ κοττερά, πὸς πὸς είναι ένας
Κολοκοτρώνης ξεκαμένος σ' την τρύπα τοῦ
συνάμπλου. Μολανταῖτα ζόρει οὔλα τὰ λα-
χανικά και τώρα πὸν τό πῆγα σ' τό γύφτο
και τό παράλαβε δηλαδή τοῦ λόγου σου
πλειά, τό κάνεις λαδάκονο. Αὐτό λοιπόν ή-
θελα να σὸν πῶ, πὸς εἶμαι άτίξο να σὸν
γράφω οτι σὸν κατεβῇ. Τραγοῦδια ποῦ να
λόνεσαι σ' τὰ γέλια σά μεθυσμένη κουροῦνα
άλλα ποῦ να κλαίης σάν τρύπιος γκουβάς,
κι' άλλα ποῦ να θυμῶνης σά φρεσκαρισμέ-
νος βορῆας, κι' οὔλα με τό συμπάθιο, έτσι
θα κυκλοφορῆς και σὺ γλήγορα σάν αἷμα
18 χρονῶ κοπελοῦδας κι' ο κουμπάρος σου
θα αγαλίζεται σά λυμπριάτικος παπῆς.
‘Αμή.

‘Ο κουμπάρος σου, σέ φιλεῖ
Γιάννης Τσιμής

(Υ. Γ.) Να με συμπάθης έξωτό βολές,
έτσι τό φέρνει ή σφαῖρα να μιλῶ ξετίσιωτα.
Μὸ δέ βαρύνει τέτοιες προσβολές.
Οὔλους τοῖς άγαπῶ και δέν είναι τίποτα.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Ο ΚΑΡΑΒΑΣ

ΧΑΡΑΛ. Ε. ΚΡΙΘΑΡΗ

Τὰ πρόβατά του, τ' ἄφηνε στὶς πλαγίαις μόνι τους νὰ βοσκίζοντε τὸ χορτάρι, καὶ ἂν τὸ τρεχάμενο νερὸ τοῦ λαγκαδιοῦ νὰ ποτιστοῦνε. Περιοῦσαν οἱ μέρες, καὶ τίποτα δὲν μπορούσε νὰ τοῦ γιαιτρέψῃ τὴ μελαγχολία ποὺ τοῦ γεννοῦσαν συμπτώσεις παρόξενες. Μέσα του, μιὰ φωνὴ τοῦλεγε πὺς δὲν ἦταν ἀρκετὰ οὔτε τὰ πρόβατά του γιὰ νὰ τὸν κάνουν εὐτυχισμένο, οὔτε τὰ βουνὰ καὶ τὰ λαγκάδια τῆς Πλατέας - Ἄμμου ποὺ εἶχε στὴν κατοχὴ του, καὶ ποὺ ἀντιλάλοῦσαν ὅταν ἔπαιζε τὴ φλογέρα του, μπορούσαν νὰ γεμίουν τὴ νεανικὴ του καρδιά ἀπὸ κεῖνὴ τὴν εὐτυχία ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμα γνωρίσει, ἀλλὰ ποὺ τὴν ἔνοιωθε νὰ εἶναι κοντὰ του, καὶ νὰ φτερουγίζῃ προκλητικὰ τοιγύρω του.

Καὶ οἱ συμπτώσεις αὐτὲς τοῦ γεννοῦσαν ἓνα πόθο μέσα του, ποὺ θέριεψε ὁλοένα καὶ μεγάλωνε.

Μὰ πόθος μονάχα δικός του δὲν ἦταν ἦταν μιὰ προσταγὴ ποὺ γιὰ τρίτη φορὰ τοῦ δόθηκε στὸν ὕπνο του ἀπὸ μιὰ μαυροφόρα γυναῖκα γλυκεῖα καὶ θλιμένη, μὲ κάλυμμα στὴν κεφαλὴ, σὰν αὐτὸ ποὺ φορᾷ ἡ Παναγία.

Τοῦδεινε λέει, ἡ μαυροφόρα γυναῖκα μὲ τὸ δάχτυλό τις ἀντικρύνει ἀκρογιάλιες, καὶ τοῦλεγε νὰ προσέξῃ καλὰ στὸ μέρος ἐκεῖνο ποὺ τὸ κῆμα ξεπλένει τὴν ἄμμο, γιὰ νὰ ἴδῃ ποὺ λούζεται μέσα σ' αὐτὸ πανώρια ἀρχοντοπούλα Μανιάτισσα, ποὺ μὲ λαχτάρα τὸν καρτερεῖ, γιὰ νὰ τὴν κἀνὴ γυναῖκα του.

Κ' ἐβλεπε κείνος τὴν πεντάμορφη νὰ παῖξῃ μέσ' στὸ κῆμα καὶ νὰ τοῦ χαμογελά, καὶ καμάρωνε τὸ ξανθόμαλλο κεφάλι της καὶ τὸ χιονάτο κύκνειο λαμό της τὸν σκεπασμένο ἀπὸ ἀραχνένια μπόλια, καὶ θαυματοῦσαν ἀπὸ τὰ σμαράγδια καὶ τὰ χρυσάφια ποὺ ὁ ἥλιος σκόρπιζε γύρω της.

Ἐβλεπε καὶ δὲν χόρταινε. Ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυνατὰ, καὶ ξυπνοῦσε μὲ πόνο κάθε φορὰ κ' ἔκλαιγε τὴν ἀγάπην του, γιὰτὶ ἀπ' αὐτὴν τὸν χόρτιζε μιὰ θάλασσα πλανεύτρα, ποὺ πότε ἀφρισμένη τὸν ἀγρίευε, καὶ πότε γαληνεμένη καὶ γελαστή τὸν προκαλοῦσε κοροϊδευτικὰ νὰ τὴν περάσῃ.

Ὅμως αὐτὴ τὴ φορὰ σηκώθηκε ἀμέσως. Ἦταν ἡ τρίτη ποὺ ἐβλεπε τὸ ἴδιο ὄνειρο, τὴν ἴδια γλυκεῖα καὶ θλιμένη γυναῖκα.

Κατέβηκε ἀπ' τοὺς βράχους ὡς τὴν ἀμμουδιά τῆς Πλατέας - ἄμμου μὲ δέκα δρασκελιές.

Ξάπλωσ' ἐκεῖ, καὶ περίμενε. Περίμενε μ' ἀγωνία νὰ ξεμερώσῃ. Ἀντίκρου θὰ πέραγε μιὰ φορὰ, τὴν ἀπόφαση πάρει. Ἔστω καὶ μὲ μονόξυλο ποὺ μόνος του θὰ τοῦβαζε

χορτιά. Κι' ἂν δὲν βοισκόταν καὶ αὐτὸ θάλεφε στὴ θάλασσα γιὰ νὰ φτάσῃ χορμυτώντας. Παληόβαρκα, μονόξυλο ὅτι καὶ ἂν ἦταν, θάμπανε μέσα, καὶ θ' ἀνοίγονταν στὸ μολοῦζι, καὶ θάφτανε στὸ μέρος ποὺ ἡ μαυροφόρα στ' ὄνειρό του τοῦδειζε, γιὰ ναῦρη τὴν ἀγάπην του τὴν ὀνειρόπλεστη.

Κατάντιζον ἡ σιλουέττα τοῦ Μαλέα ἄρχισε νὰ φαίνεται σβυσμένη στὸ μισοσκόταδο.

Τὰ σύννεφα τῆς θάλασσας καὶ τοῦρανοῦ ἔπαιρναν τὴν πορφύρενια τους βαφὴν.

Σὲ λίγο ἐγλυκοχάραζε ἡ αὐγὴ, φαίνοντας τὴν ἥσυχν θάλασσα μὲ κόκκινα ματωμένα τριαντάφυλλα.

Μιὰ βαρκούλα καταμερὶς τοῦ μολοῦζι, γλυστροῦσε στὰ κοιμισμένα νερά, πρὸς τ' ἀντικρυνὰ ἀκρογιάλια.

Ποιὸς σ' ὅλη τὴ Μάνη δὲν ἤξερε τὴν ξακουσμένη γιὰ τὴν ὀμορφίαν της ἀρχοντοπούλα, τὴν κόρη τοῦ πρὸ ἰσχυροῦ, τοῦ πρὸ γενναίου, τοῦ πρὸ τίμιου καὶ οἰφικίνδυνου μανιάτη! Ἀπὸ ἔνδοξον ἀρχαῖα οἰκογένεια ποὺ ποτὲ της δὲν ὑποτάχθηκε σὲ κανέναν ζυγὸ, ἡ γλυκεῖα ξανθομαλλοῦσα μανιάτισσα, εἶχε κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πατέρα της τὴν λεβεντιά καὶ τὴν χάρη τοῦ ὁραίου κορμοῦ της, καὶ ἀπὸ τὴν μάννα της τὴν λεπτὴ καὶ τὴν ἀπαλόγοραμη ὀμορφίαν της.

Πόσα παιδιὰ δὲ συρτήθηκαν στὰ πόδια της ἀπὸ γενεὲς ἀρχοντικὲς καὶ πλούσιους πατεράδες γιὰ νὰ τὴν κάνουν γυναῖκα τους!..

Μὰ κεῖνὴ σὲ κανέναν δὲν ἔδωσε τὸ λόγο της, μὰ καὶ κανέναν δὲν ἀπέλειπε ποτὲ της. Γλυκεῖα γαλανομάτα σ' ὅλους φερνότανε καλὰ, καὶ μέσα στὴν ψυχὴ της γιὰ ὅλους αἰσθανόταν ἐκτίμησι, μ' ἀγάπην γιὰ κανέναν ἐρωτικὴν.

Στὸν πύργο τοῦ πατέρα της κλεισμένη, δὲν ἔβγαινε, παρὰ μονάχα μὲ τις πιστὲς συντροφισσὲς της στὸν περίπατο. Τὶς ἔδιδε καὶ αὐτὲς πολλὰς φορὰς κ' ἔμενε μόνη κάτω ἀπὸ τὰ πλατύφυλλα δένδρα, καὶ μπρὸς στὸ κυματάλασσο, καὶ παραδινότανε σὲ σκέψεις δικῆς της ποὺ ἡ ἀνεξήγητὴ μελαγχολία της τῆς γεννοῦσε.

Γύρω στὸ δάσος καὶ κάτω στὴν ἀμμουδιά τῆς ἄρεσε νὰ κάθεται, καὶ ν' ἀγγαντεύῃ τὸ πέλαγο πέρα, καὶ ν' ἀκούῃ σιμὰ της τὸ μουρμουρητὸ τῆς θάλασσας, καὶ νὰ χαῖδεύῃ τὰ γυμνά της πόδια τὸ παιχιδιάρικο κῆμα, ποὺ ἔσερνε τὰ βότσαλα καὶ τὰ κυλοῦσε πάλι μὲ τὴ δικὴ του τὴν αἰώνια μουσικὴν.

Ρέμβαζε καθισμένη στοὺς θαλασσοδαρμένους βράχους τὰ ὀνειρεμένα δειλινά, ὅταν ὁ ἥλιος ἔγερε πίσω ἀπ' τὸ

Ταίναρο νὰ βασιλέψῃ, καὶ ὅταν τὸ πρῶτ' ἐχρυσίσε μὲ τὴν ἀνατολὴν τοῦ τις ἀντικρύνει βουνοκορφὲς τοῦ Τσιρίγου, ποὺ ὁ Ἐρωτὸς δοξίστηκε σὰν θεότης, καὶ ἡ μάννα του λατρεύτηκε σὲ καλλιμάρμαρους ναοὺς.

Ἐβλεπε τὸ ἱστορικὸ νησάκι σὰν πελώριον σμαραγδένιο πετροῦδι καταμερὶς τοῦ πελάγους, καὶ στὸ μυαλό της οἰχόντανε ὅλες οἱ ὀραιότερες ὀνομασίαι ποὺ οἱ ἀρχαῖοι καὶ ὁ μέγας ποιητὴς ὁ Ὅμηρος τοῦδωσαν. Ἡ Πορφύρεσσα!.. Τὸ νησί της Ἀφροδίτης!.. Ἡ γῆ τοῦ Ἐρωτα!..

Καὶ στὴ νεανικὴ της καρδιά, οἱ λέξεις αὐτὲς δονοῦσαν τις πρὸ εὐαίσθητες χορδὰς ποὺ βγάζαν ἤχους λεπτοὺς καὶ ἡδονικοὺς καὶ τῆς ἔφερναν οἶγν τρελλῆς ἐπιθυμίας.

Ἀφρὴν ἑλεύθερον τὴ φαντασίαν της νὰ κἀνὴ τὸ «Ταξίδι στὰ Κύθηρα» καὶ νὰ ἐπισκέπτεται μὲ τὸν ἐκλεκτὸ της σὰν ἄλλῃ Ἑλένη μὲ τὸν Πάρι της τοὺς τόπους ποὺ λατρεύτηκε ἡ ὀραιότερη θεά.

Ἦταν ἡλιοβασιλεμα. Πύρινες ἀνταγίαις παιχιδιάζαν μὲ τὰ προσινογάλανα νερά, καὶ σκόρπιζαν στὴν ἀτμόσφαιρα τὴ γλυκύτητα τοῦ χρωματισμοῦ των.

Ἐκεῖνὴ καθισμένη στ' ἀγαπημένα της βραχάκια, παρακολοῦντοσε ἀπὸ ὦρα ἀφροημένη, καί, ποὺ ἀπὸ μακρὰ φανόταν σὰν ἓνα σκουρόχρωμο πλεούμενο ποὺ ὁλοένα πλησίαζε τὴ στεριά. Παραδομένη στοὺς ρεμβασμούς της δὲν ἄρχισε ν' ἀκούσῃ σὲ λίγο κοντὰ της τὸν παφλασμὸ τοῦ νεροῦ, κ' εἶδε ἄξαφνα μπροστά της μιὰ βαρκούλα, ἓνα γοργόφτερο μονόξυλο, ποὺ σὰν δελφίνι τρελλὸ ἔσκιζε τὰ ἥσυχνα νερά, καὶ οἰχόταν στὴν ἀμμουδιά ποὺ καθόταν ἐκεῖνὴ ὀλομόναχη.

Ἐνα νέον παλληκάρι μὲ μπρότσα γυμνά καὶ μὲ μαλλιά μαῦρα σὰν ἔβρεο ἐπήδησε στὴν ἄμμο. Ἐκεῖνῃ, ἔρριξε μιὰ ταραγμένη ματιὰ γύρω της. Ἐκανε νὰ σηκωθῇ, μὰ ἡ ἀραχνένια μπόλια ποὺ σκέπαζε τὸν κύκνειο λαμό της γλύστρησε στὴν πλάτῃ της, καὶ ἄφησε νὰ φανοῦν οἱ ἀλαβαστρένιοι της ὄμοι.

Ὁ ἥλιος τοὺς χάιδεψε μὲ τις ὀλόχρυνες ἀκτίνες του, καὶ κρύφτηκε βιαστικὰ πίσω ἀπὸ τὰ μικρὰ συννεφάκια τοῦ ὀρίζοντα, κάνοντας τις ἄκρες τους νὰ φαντάζον σὰν λυωμένο φρουσάφι.

Δοξιάσε νὰ φωνάξῃ, μὰ κατάλαβε πὺς κανεὶς δὲν θὰ τὴν ἀκούγε. Προσπάθησε καὶ πάλι νὰ σηκωθῇ, μὰ δὲν τὸ κατόρθωσε. Κάποια δύναμη ἀγνωστὴ ἀνεξήγητὴ τὴν κρατοῦσε στὴ θέσση της καρφωμένη. Μὲ μάτια θαμπὰ ἀπὸ ἓνα δάκρυ τῆς στιγμῆς κύτταξε μὲ φόβο τὸν μαρμαρωμένον στεκὸν ἀντίκρου της.

Μιά χαρμωπή δέσμη ολοπόρφυρων ακτίνων πού ξεφύγε ανάμεσα απ' τ' σύννεφα, έπεσε πάνω τον σάν δυνατός προβολέας.

Κάποιο χαμόγελο εύγνωμοσύνης φώτισε τὸ πρόσωπό του. Προχώρησε δυὸ βήματα στὴν ἄμμο, μὰ πάλι στάθηκε. Ἐκείνη σκέπασε μετὴν μπόλια της τοὺς γυνούς της ὡμούς, κι' ἀνυπόμονα καὶ τρομαγμένα τὸν ρώτησε:

— Ξέρε, τί ζητᾷς στὸ μέρος μας; Γιατί με πλησιάζεις ἀφοῦ με βλέπεις μόνη κι' ἀνυπεράσπιστη;

— Δὲν ἤρθα με κακοὺς σκοπούς, ἄρχισε κείνος νὰ της λέει, καὶ ξένος δὲν εἶμαι ἀφοῦ πατρίδα μου ἔχω τ' ἀντικρινὸ νησί ὡμορφη ἀρχοντοπούλα τῆς Μάνης.

Ὅλα τὰ τραγούδια κάποιον θριαμβευτικὸν ἔρωτα ἀντιχοῦσαν στὰ λόγια του. Πῆγε κατὶ ἀκόμα νὰ πῇ μὰ δὲν μπόρεσε λέξη ν' ἀρθρώσῃ.

Ὁ ἕνας ἀντίκρινον στὸν ἄλλον, κι' οἱ δύο φοβισμένοι, κυττάζονταν ἀμίλητοι.

Ἐκεῖνος ἴσιος λεβεντόκορμος μετ' ἁτάλεια μπράτσα πεσμέν' ἀκίνητα καὶ μετὸ βλέμα βαθύ, ἐξιστατικὸ μὰ ὑποχωρητικὸ καὶ δεῖλὸ σὰν συναντοῦσε τὸ δικό της.

Ἐκείνη πάλι, ἀκίνητη στὴ θέση της, μετὸν της χέρι βαστώντας σφιχτά μπρὸς τὸ στήθος της τὴν ἀραχνένια της μπόλια, καὶ μετ' ἄλλο πιασμένη στὸ βράχο, σὰν νᾶθελε καλλίτερα νὰ στηριχθῇ, τὸν κυττάζε μετὰ θαλασσένια της μστια γλυκά κι' ἐπίμονα σὰν νὰ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τὴν λυπηθῇ, σὰν νὰ τὸν πρόσταζε διακριτικὰ νὰ τὴν ἀφήσῃ.

Κάποιο πουλίκι μέσα ἀπὸ τοὺς κοντοὺς θάμνους ἄρχισε νὰ ξετυλίγῃ τὶς παθητικὰς νότες του στὴ βραδυνή προσοχή του. Αὐτό, σὰν νὰ τοὺς ἔδωσε θάρρος.

— Μιά γλυκεῖα καὶ θλιμμένη μαυροφώρα γυναῖκα, συνέχισε κείνος, μετ' ὡνὴ συγκινημένη, στὸν ὕπνο μου με πρόσταξε, τὸ βίός μου καὶ τὰ νειάτα μου σὲ σένα νὰ προσφέρω ὅπου με καρτερᾷς πιστὰ ἀπὸ τὴν ἴδια θέληση τῆς καλῆς μοῖρας γιὰ νὰ σὲ γάνω γυναῖκα μου.

Ἀκούγε κείνη τὰ λόγια του με μίαν ἐκπληξὶ πὺν ὀλότελα εἶχε μεταβάλλει τὸ πρόσωπό της, λές κι' ἄκουγε πράγματα γνωστά, λές καὶ τῆς φανέρωναν μυστικὰ δικά της.

— Θεέ μου, ψυθύρισε.

Καὶ σταυρώνοντας τὰ δυὸ της χέρια στὸ στήθος της καὶ γέροντας πρὸς τὰ πόσω τὸ κεφάλι της, με μίαν ἀνάσα βαθεῖα ὕψωσε τὸ βλέμμα της στὸν οὐρανὸ καὶ μετ' ὡνὴ πὺν ἔβγαине ἀπὸ τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς της καὶ πὺν μόλις ἀκούστηκε αὐτὴ τῇ φορᾷ, ἐπανελάβε. Θεέ μου!!

Γύρισε ὕστερα ἀπότομα, καὶ τὸν κυττάζε ἐξιστατικὰ, ἀπορροφημένα. Κάτι δοκίμασε νὰ πῇ, ὅμως σταμάτησε. Μπροστὰ τῆς ἔβλεπ' ἕναν ἄνδρα πὺν εἶχε κορμωστασιά πὺν πονθενὰ δὲν εἶχε ξεναῖδε, καὶ ὡμορφιά καὶ χάρι ἀσύγκριτη.

Αὐτὸς ἔμενε ἀκίνητος. Θαμπωμένος ἀπὸ τὰ κάλλη της, συγκινημένος ἀπὸ τὸ

ἀποτέλεσμα ποῦχαν τὰ λόγια του, τὴν κυττάζε.

Ἐβλέπε ἕναν ἄγγελὸ μπροστὰ του πὺν τοῦ λείπανε μόνο τὰ φτερά. Γιατί ὁ ἥλιος κείνη τὴν ὥρα εἶχε βουτήξῃ ὁ μισὸς στὴ θάλασσα, ἀφήνοντας σὰν καλλιτέχνης τὶς τελενταῖες πινελιές του στὸ γύρο τῶν κατὰξανθὸν μαλλίων της σὰν χορσαφένιο φωτιστέφανο.

Ἐκανε νὰ τὴν πλησιάσῃ, μὰ στάθηκε ἀπότομα. Κάτι τὴν ἄκουσε νὰ ψυθύρῃ. Κράτησε ἀπὸ ἀγωνία τὴν ἀναπνοή του. Τὴν ἄκουγε πὺν μετ' ὡνὴ σιγανὴ μὰ γλυκεῖα καὶ μελωδικὴ τοῦλεγε:

»Μέσ' στὰ τρελλὰ ριπίσματα τοῦ μνησμένου ἀέρα,

»Πέρα στὴν ἄκρη τοῦ γυαλοῦ τοῦ ἡλίου [τὴν ἀχνάδα,

»Μέσ' στὸν ἀφρὸ τῆς θάλασσας στὸν ἡ- [συχὸν ἀθέρα,

»Σ' ἀγνάντεψα, σ' ἀγάπησα, στὸν ὄνε- [ρου τὴ γλυκεῖα.

Ἐνοίωσε τὰ μέλη του νὰ παραλύουν.

Ὡστε, σκέφθηκε, ἡ ἴδια καλὴ μοῖρα μᾶς ὁδηγεῖ καὶ τοὺς δύο, μετὰ τὰ ἴδια ὄνειρα καὶ τὶς ἴδιες ἐλπίδες στὸ δρόμο τοῦ πεπρωμένου;

Δὲν βίαστηκε πιά, κι' ἤρθε περισσότερον κοντὰ της.

Παρατήρησε ὅμως δυὸ χοντρά δάκρυα, δυὸ μαργαριτάρια πὺν θάμπωσαν τὸν οὐρανὸ τῶν γαλανῶν ματιῶν της, καὶ πὺν ἀφοῦ τρεμόλαμψαν γιὰ μιὰ στιγμή πάνω στὰ μακρὰ μεταξένια ματόκλαδά της χάθηκαν... γιὰ νὰ ξαναφανοῦν καινούργια. Ἐκλαίγε!..

Κι' αὐτὸς, συντριμένος μετ' ὡνὴ σταματημένη ἀπ' τὴ μεγάλη συγκίνησιν ἔτρεξε τώρα κοντὰ της. Τῆς ἔπιασε τὸ χέρι καὶ τὸσφιξε μέσ' στὰ δικά του. Ἐκείνη τ' ἄφησ' ἑλεύθερο. Κινήθηκε μόνο ἑλαφρά, σὰν νᾶθελε νὰ τοῦ δώσῃ θέσι πλάι της, στὸ ἴδιο βραχάκι.

Ὁ ἥλιος βιάστηκε νὰ κρυφθῇ γιὰ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἀνενόχλητ' ἀγκαλιασμένους.

Λίγο πὺν πέρα οἱ περικυκλάδες τῶν βᾶτων κι' οἱ λυγαριές, σὰ νὰ φυλλορροοῦσαν ἀπὸ τὸ πλαστοουργὸ μεθύσι πὺν ξανοιγότανε μπροστὰ τους, καὶ τὰ σύννεφα τ' οὐρανοῦ κι' ἡ ἀτμόσφαιρα, ἄλλαζαν χίλιους χρωματισμούς, σὰν νᾶθελαν νὰ πετύχουν τὸ καλλίτερον φόντο, στὸ ζωντανὸ ταμπλὸ τῶν ἱερωτέρων συναισθημάτων.

Ἀπλώνε τὸ σούρουπο πιά, καὶ τὰ πρῶτα ἄστρα στὸν οὐρανὸ λαμπυρίζανε, ὅταν ἡ βαρκοῦλα μετ' ὡνὴ φορτίο τώρα τὸ σύμπλεγμα τῶν ἐρωτευμένων, ἀνοιγότανε στὸ μπογάζι καὶ προχωροῦσε σιγανὰ πρὸς τὶς ἀντικρινὰς ἀκτὺς τοῦ Ταίριου.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν ἐρόδιζε ἡ αὐγή, ἄνθρωποι μαζεμένοι στὴν Πλατέαν-ἄμμου ἀπὸ τὰ γύρω χωράφια καὶ τὰ βοσκοτόπια, συζητοῦσαν γεμάτοι θαυμασμὸ καὶ περιέργεια, ζητᾶνε πληροφορίας, βγαίναν συμπέρασμα. Τὸν εἶδαν ὅλοι μετὰ τὰ μάτια τους πὺν πήδησε ἀπ' τὴ βάρκα πρῶτος, καὶ βόηθησε καὶ τὴ γυναῖκα ὕστερα νὰ βγῇ, παίρνοντάς τὴν στὴν ἀγκαλιά του. Τέτοια ὡμορφιά, τέ-

τοια δροσερὰ κάλλη, ποτὲ τοὺς δὲν εἶχαν ματαῖδε!

Κοντὰ δὲν πῆγαν, μὰ τὸν εἶδανε μὰ φορὰ πὺν προχώρησε στὸ λαγκάδι μέσα στὶς ἀνθισμένες πιρροδάφνες καὶ στὶς λυγαριές, ἔχοντας ἀπ' τὴ μέση ἀγκαλιασμένη τὴν ἀγαπημένη του. Μεριζοὶ πὺν τοὺς συναντίσανε—εἶπανε καὶ καλημέρα—τοὺς εἶδανε ὅλο χαρὰ νὰ σιγοκορυβεντιάζουν, καὶ νὰ προχωροῦν ὅλονα μέσα στὸ μεγάλο λαγκάδι.

Θὰ περπατήσαν ἔτσι περισσότερον ἀπὸ ὥρα καὶ σὰν ἔφτασαν στοῦ Ἀθηριώτη πῆραν τ' ἀνηφορικὰ ἀρ' στερὰ, καὶ προχωροῦσαν στὶς πλαγιὰς πρὸς τὰ μέσα, ὥσπου φτάσανε στὸ πὺν ὡμαντικὸ λοφίσκο σὲ λίγα λεπτά, πὺν ἀγναντεύει πέρα τὸ πέλαγο καὶ ὅλο τὸ βουνὸ τοῦ Πάρωνα, ὡς τὴν ἀπότομη καὶ ξακονοστή ἄκρη του τὸν Κάβο-μαλλιῖ. Ἐκεῖ σταματήσανε.

Ἐνα σπιτάκι μικρὸ φτωχικὸ μὰ μετ' ὡνὴ ἀπ' ἔξω, με δένδρα μεγάλα καὶ θεὰ ἀσύγκριτη, τοὺς δέχτηκε στὴ θαλαπωρή του.

Ἐκεῖ εὐτυχημένοι ζοῦσαν σὰν ζεύγος πρωτόσμιχτων πουλιῶν, πὺν ἀδιάκοπα τιβίζον ἀπὸ τρελλὴ χαρὰ, ὅσο εἶναι ὅμως ἀνοιξη καὶ καλοκαίρι! γιατί ὁ χειμῶνας βαρὺς καὶ ἀδυσώπητος ἔρχεται παρὰκαιρα καμινὰ φορὰ, γιὰ νὰ τοὺς καταστρέψῃ τὴν εὐτυχία.

Εἶταν' ἕνας πῶρος ἀρχοντικὸς στῆς ρεματιάς τὸ ψηλότερον μέρος χτισμένος. Σ' ὅλη τὴ Μάνη δευτέρως σὰν κι' αὐτὸν δὲν ὑπῆρχε κανένας.

Μιά μάννα μαυροφόρα ἀπὸ πένθος βαρὺ κλεισμένη μέρα νύχτα μέσα σ' αὐτόν, μοιρολογοῦσε τὴν ἁμοιρὴ κόρη της ἀνάμεσα στὶς δούλες καὶ στοὺς ἀνθρώπους τοῦ σπιτιοῦ της πὺν εἰλάγανε κι' αὐτοὶ τὸ χαμό τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της.

Ὅλοι εἶχανε πιστέψῃ πιά πὺν ὡμορφη Μανιατοπούλα χάθηκε, πὺν τὴν κατὰπτε ἡ γῆ, πὺν τὴν πῆρε ὁ χάρος.

Μονάχα ὁ πατέρας της δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστέψῃ. Κανείς δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ εἰπῇ τὸ ἐνάντιο γιατί στὸ θυμὸ του εἶτανε φοβερός. Καὶ πίστευε πὺν δὲν τὴν κατὰπτε ἡ γῆ παρὰ κάποιος τοῦ πῆρε τὴ μονάκριβη κόρη του γιὰ νὰ τὴν κἀνὴ σκλάβαν τοῦ ἀπὸ ἐκδίκησι, ἢ γυναῖκα του ἀπ' ἀγάπη. Νὰ τὴν εἴρισκε ἤθελε μόνο. Ὑστερα θᾶκρινε μετ' ὡνὴ δικὸ του τὸν τρόπο, κι' ἄλλοίμονο!..

Ἦξερε κείνος τὸν ἐξίλασμό πὺν ἦν ἐπέβαλλε καὶ στὴν τίμια γενεὰ του, μόνον μετ' αἵμα πληρώνονταν παρόμοιες ἀτιμίες.

Ξεκίνησε λοιπὸν μ' ἀνθρώπους δικούς του ἄγριος καὶ τρομερός.

Καὶ πὺν δὲν πῆγε, καὶ πὺν δὲν ρώτησε!.. Μὰ τίποτα.

Ὑστερ' ἀπὸ μῆνες πια γύρισε ἀτηλωμένος πὺν δὲν θὲ νὰ τὴν βρῇ.

Ἐμεῖνε κλεισμένος στὸν πύργο του σὰν νὰ πίστευε κι' αὐτὸς ὀριστικὰ στὸ χαμό της.

Μὰ καὶ κλεισμένος πὺν ἦταν δὲν ἔ-

πανε να τὴν σκέπτεται, καὶ μίσα του ὁ πόθος νὰ τὴν βοῇ, νὰ μᾶθη ἂν εἶναι ζωντανή, ποῦ εἶναι, τί κάνει, δὲν με-ο-ροῦσε εὐχολοῦν αὐτὴν στυγερῶς.

Κ' ἔκανε στὸ μυαλό του καινούργια σχέδια.

Μιά μέρα οἱ ἄνθρωποι τοῦ Πύργου ξαφνιάσθηκαν.

Προῦ-προῦ ἔλαυναν τὴ διαταγὴν τοῦ ἡγεμονοῦ νὰ πορευθῶντες εὐχολοῦν τὰ τρία του καράβια, καὶ νὰ ἐτοιμασθῶν γιὰ ταξίδι. Τὴν ἴδια μέρα ἐτοιμασθήσαν ὅλα, καὶ τὴ νύχτα σήκωναν ἄγκυρες καὶ ἔβαζαν πλώρη γιὰ τὶς κοντινότερες ἀκτὲς τοῦ Τσιρίγουν.

Ὅταν ἡ ἀγὴ ἀρχισε νὰ ροδίξῃ στὸ Μαλέα καὶ νὰ στέγνῃ τὶς πορφύρινες τῆς ἀντανάγξις ἀλικοβάρυντας μ' αὐτὲς τοὺς βοῶντες τοῦ Γενισκάρι, τρία μεγάλα καράβια ἐμάζιναν τὰ πανιά τους καὶ ἔρχοντο ἄγκυρες στὰ ἴσχυα νερά, μέσα ἀπ' τὸν κόβο τῆς Πλατέας—ἄμμου.

Στὴ στεριά, ἀρκετοὶ ἄνθρωποι μ' ἀνοιχτὸ στόμα ἀπὸ θαυμασμὸ κοιτάζανε. Τόσο μεγάλα πλεούμενα ποτὲ στὴ ζωὴ τους δὲν εἶχανε ξαναδεῖ. Τρεῖς ἄνθρωποι ποὺ βγήκανε ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο καράβι στὴν ἄμμο πλησιάσανε τὸν κόβο ποὺ κατὰπληκτος καὶ τρομαγμένοι τοὺς ἔβλεπε.

Καὶ ὅταν νὰ τοὺς ρωτήσανε καὶ αὐτοὶ, σχηματίζοντας κύκλο γύρω ἀπ' τοὺς τρεῖς, συζητούσαν μεθ' ἑαυτοῦ πᾶς καὶ μεθ' ἑαυτοῦ δείχνανε μέσα τὸ λαγκάδι, καὶ κάνανε σχήματα μετὰ τὰ χεῖρα, ὅταν νὰ τοὺς ἔλεγον τὸ δρόμο ποὺ ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν. Ὑστερὰ χωρίστηκαν οἱ τρεῖς ξένοι μετὰ δυὸ ντόπιους ποὺ πήραν μαζί τους γιὰ ὁδηγούς, καὶ προχώρησαν μετὰ στὸ λαγκάδι, ὅπου χάθηκαν ἀνάμεσα στὶς μικροδάφνες καὶ στὶς λυγαριές.

Μπροστὰ στὸ φτωχικὸ σπητάκι μετὰ τὸ μικρὸ κήπο καὶ τὰ ψηλὰ δένδρα ποὺ ἀγνάντευε πέρα τὸ πέλαγο καὶ ὁλόκληρη τὴ Μάνη ὡς τὸ Μαλέα, πέντε ἄνθρωποι σταματήσανε.

Ἐνας σκοπὸς γλυκός, ἓνα τραγοῦδι Μανιάτικο ποὺ ἔβγαине ἀπὸ γυναικεῖο στόμα, ἔφτασε στ' αὐτιά τους.

Ἐγνώρισε ὁ πατέρας τὴ φωνὴ τῆς κόρης του.

Χωρίστηκε ἀπ' τοὺς ἄλλους καὶ ἔτρεξε ὡς τὴν πόρτα τριγκλίζοντας. Καὶ μετὰ τὸ ἔνα του χεῖρ στὴ λαβὴ τοῦ μαχαίριου καὶ μετὰ τὴν πόρτα τοῦ μαχαίριου καὶ μετὰ τὴν πόρτα.

Τὸ τραγοῦδι σταμάτησε.

Οἱ ἄλλοι κοιτάζανε ἀπὸ μακριά.

Ἀνοιξε σὲ λίγο ἡ πόρτα, καὶ στὸ κατώφλι τῆς φάνηκε μιὰ ὥραϊα γυναῖκα. Τὴν ἴδια ὅμως στιγμὴ ὀπισθοχώρησε. Μετὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ φόβο καὶ ποὺ μὴδὲν ἀκούστηκε, ψυθύρισε :

... Ὁ Πατέρας μου !!!

— Ἄ ἔτσι λοιπόν !; Ἐγούλις ἐκεῖνος. Ὅστε μετὰ τὴ θέλησί σου, ἐξηκολού-

θησε, ἔφυγες ἀπ' τὸ σπήτι μου ἀφοῦ φοβᾶσαι νὰ μ' ἀντικρύσῃς, καὶ ἀτίμασες τὸ τίμιον ὄνομά μου; Καὶ λέγοντας αὐτὰ τράβηξε τὸ πλώριον μαχαίρι του, καὶ τὸ σήκωσε ψηλά, προχωρώντας πρὸς τὴν κόρη του.

Ἐνα βαρὺ ἔνα δυνατό καὶ ἀκαμπτο σᾶν ἀτσάλι χεῖρ τὸν ἔπαιξε ἀπ' τὸ μπρόστο καὶ τὸν σταμάτησε.

— Κόρη σου ἔβεννα, ἐμένα γυναῖκα μου ἄκουσε κάποιον νὰ τοῦ λέγῃ μετὰ ἡρσμη φωνῇ. Ἐγύρισε τὰ μάτια, καὶ εἶδε πλάι του νὰ στέκεται ἓνα γιγαντόσωμο παλληκάρι ποὺ τοῦ κρατοῦσε ἀκόμα σφιχτὰ τὸ φρονικό του χεῖρ. Ἐκανε μιὰ κίνησι νὰ λευθερωθῇ, μὰ ἐστάθη ἀδύνατο. Ἐκύτταξε τότε καλὰ τὸ νέο ποὺ τὸλμήσε νὰ σταματήσῃ αὐτὸν στὶς ἀποφάσεις του ποὺ ὄλ' ἡ Μάνη καὶ ὁ Μωριάς τὸν ἔτρεμε. Τὸν κοιτάζε μετὰ μῖσος, ἀλλὰ καὶ μετὰ θαυμασμό. Τέτοια δύναμις καὶ τέτοια λεβεντιά, πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του ἐβγαίνοντο. Τοὺς δύο ἀνθρώπους ποὺ στὸ μεταξὺ πλησιάσανε γιὰ νὰ βοηθήσουν τ' ἀφεντικό τους, τοὺς εἶχε ξαπλώσει στὸ πάτωμα μετὰ δυὸ γροθιές του.

Ἐγύρισε γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ νέος, καὶ λέει στὴ γυναῖκα του :

— Ἐλὰ προσζύνῃς τὸ χεῖρ του, καὶ ζήτη τὴ συγγνώμη του καὶ τὴν εὐχή του.

Ἐτοξεύετο καὶ γονάτισε μπροστὰ του.

— Πατέρα μου τοῦ λέει φιλώντας του τὸ χεῖρ μετὰ κλάματα. Ἐτσι τοῦθελε ὁ Θεὸς καὶ ἀπὸ τὴ μοῖρα ἦταν γοημμένα νὰ γίνοντο ὅτι ἔγιναν.

Ἀκούσε ὁ πατέρας τὴν κόρη του μετὰ ἄφροσύνη πρὸς τὸν ἄνθρωπο. Ἀπὸ τὰ μάτια του ὅμως δὲν ἄφηνε στιγμὴ τὸ παλληκάρι ποὺ τοῦ κρατοῦσε τώρα τὸ χεῖρ μαλακώτερα.

Τότε ὁ νέος, ἀφίνοντας τ' ὀπλισμένο χεῖρ καὶ γονατίζοντας μπροστὰ του μ' ἐλαττωμένη τὴν Τιτανικήν του ὑπεροχὴ καὶ μετὰ τὴ σεμνότητά του ὡραία χαρκτηριστικά του ζωγραφισμένη, εἶπε :

— Ἡ κόρη σου δὲν ἔφυγε ἀπὸ τὸ τίμιον σπήτι τῆς γιὰ νὰ σὰς ἀτιμάσῃ πατέρα. Ἀνδρας τῆς ἐγὼ καὶ γυναῖκα μου ἐκείνη νὰ γίνῃ ἡ μοῖρα μᾶς πρόσταξε. Μῆνες τώρα ζοῦμε εὐτυχισμένοι γιὰ καὶ πλούτη καὶ ὑπόληψη ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους μου ἔχω, καὶ τίποτα μέχρι τώρα δὲν μᾶς ἔλλειψε. Ἐνα μονάχα θέλαμε ἀκόμα νὰ ἐκπληρωθῇ. Κι' αὐτὸ ἦταν τ' ὄνειρό μας. Νάρθωμε νὰ σὰς εὐρώμε. Ὅμως δὲν εἴχαμε οὔτε καράβι, οὔτε βαρκοῦλα καὶν...

Ἡ καρδιὰ τοῦ πατέρα μαλακώσε. Βλέποντας τὴν κόρη του γονατισμένη μπροστὰ του καὶ δίπλα τῆς ἓνα παλληκάρι, ποὺ τὰ λόγια του, ἡ λεβεντιά του, καὶ ἡ ὁμορφιά του, τόσο τὸν ἔκαναν νὰ τὸ θαυμάζῃ, καὶ σ' αὐτὲς ἀκόμα τὶς στιγμὲς ποὺ ἔβραζε μέσα του ὁ θυμὸς καὶ ἡ ἐκδίκησις, σκέφθηκε πῶς κληρονόμο του καλλίτερο γιὰ νὰ κρατήσῃ τῆς γενειᾶς του τὴν τιμὴν ψηλά, ὅπως ἐκεῖνος, ἄλλοτε πονθὲν δὲν θάβρισκε.

Κι' ὅταν οἱ δύο ποὺ κοίτονταν στὸ πάτωμα συνήλθανε καὶ σύρθηκαν ὡς

τὴν γωνιά κοιτάζοντας μετὰ φόβον γύρω τους, εἶδανε πράγματα ποὺ δὲν μπορούσαν νὰ τὰ πιστέψουν.

Εἶδανε τὸ γεναῖο τὸ σκληρὸ τὸν ἀκαμπτο ἀφεντικό τους νάχῃ στὴν ἀγκαλιά του τὴν κόρη του καὶ τὸ γεναῖο παλληκάρι ποὺ παρ' ὀλίγον νὰ τοὺς σκοτώσῃ, καὶ νὰ τοὺς φιλεῖ στὸ μέτωπο καὶ νὰ τὰ λέγει παιδιὰ του.

Τοὺς ἄκουσαν ὕστερα πολλὰ νὰ λέν οἱ τρεῖς τους, ἀγαπημένοι καὶ γελαστοί, μὰ τὸ σπουδαιότερο ποὺ τοὺς ἔκανε κατὰπληξ ἦταν αὐτὸ :

— Λοιπὸν παιδιὰ μου, τοὺς ἔλεγε ὁ πατέρας τους, ἀπὸ τὰ τρία μου καράβια ποὺ εἶναι ἀραγμένα στὶς Πλατέας—ἄμμου τὰ νερά τὰ δύο εἶναι δικὰ σας, ἀπὸ σήμερα. Δικὰ σας, καταδικὰ σας, μ' ὅλη μου τὴν καρδιά. Μ' αὐτὰ θὰ σκόρπαστε ἀντίκρον, καὶ θὰ συγχωδιαβαίνετε ἄφοβα, καὶ θὰ σεργιανᾶτε στὸ μπογάκι. Ἀραξοβόλι θάχετε μετὰ τὸ Βορρὰ τὸ λιμάνι τοῦ Ἁγίου Νικόλα, καὶ στοῦ Γενισκάρι τὴν ριζαδοῦρα θ' ἀράξετε μετὰ τοὺς ἄλλους καιροὺς.

Περνοῦσαν τὰ χρόνια γοργά.

Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦσαν καὶ ἐσέβονταν τὸ ξενάκι γιὰτ' εἶχανε μάθει τὴν ἱστορίαν του. Ἐκείνη, τὴ λέγανε ἀρχοντίσσα καὶ τὰ παιδιὰ τῆς τ' ἀγαποῦσαν σὰ νᾶταν δικὰ του.

Τὸν ἄντρα τῆς, τὸν χαροῦσαν ὅταν ἀνῶτέρῳ τοὺς γιὰτ' ὅλα πραγματικά τοὺς ἐπετροῦσε. Ὅλες τὶς χάρες τοῦθε δώσε ὁ Θεός. Δύναμις, καλωσύνη, ὁμορφιά, πλοῦτη, ... καὶ δυὸ καράβια μεγάλα δικὰ του.

Γι' αὐτὸ μάλιστα τὸν ἔλεγον Καραβᾶ.

Τὸ πραγματικὸν τοῦ ὀνόματος τὸ ἔχασαν σιγά-σιγά, καὶ μόνο ἔτσι τὸν ἔλεγον, Καραβᾶ, παντοῦ, καὶ στὴν ἀπέναντι ἀκόμη στεριά ποὺ συχνὰ περνοῦσε μετὰ τὰ καράβια του, Καραβᾶ τὸν φώναζαν.

Τὸ σπήτι τὸ φτωχικόν, μετὰ τὸ μικρὸν κήπο, τὰ ψηλὰ δένδρα καὶ τὴν ἀσύνκοιτη θέα π' ἀγνάντευε ὅλο τὸν Πάρωνα ὡς τὸ Μαλέα, δὲν τ' ἄλλαξε ποτὲ του.

Γύρω σ' αὐτὸ ἔχτισε καὶ ἄλλα σπήτια σιγά-σιγά, γιὰ τὰ παιδιὰ του καὶ τοὺς φίλους του, καὶ ἔτσι ἀρχισε νὰ σχηματίζεται τὸ χωριὸν ποὺ πῆρε ἀργότερα τ' ὄνομά του.

ΧΑΡΑΛ. Ε. ΚΡΙΘΑΡΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΣΙΜΟΣ

ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΟΔΟΣ ΤΣΑΜΑΔΟΥ ΑΡ. 27

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Η ραγισμένη Κατωάνα

τοῦ κ. Θ. Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

«Έχω πάνω από εκατό χρόνια στὴ ράχι μου. Γεννήθηκα σὲ κάποιον ἐργαστάσιο τῆς Βελιτίας. Κι' ἂν ἔχω γηράσει ἀρκετά, ἐν τούτοις θυμάμαι τόσο καλὰ τὴ νεανική μου ζωὴ. Ἀκόμη μοῦ μένει ἀξέχαστο τὸ φουρ- τουνάρικο ταξίδι μέσα σὲ μιὰ σκούνα, καὶ τὸ πῶς ἄραξε στὸ μικρὸ λιμανάκι τοῦ νησιού. Ὑστερὰ, πῶς μ' ἐκουδάλισαν στὸ χωριὸ δυὸ ἀντρες, ἔχοντάς με κρεμασμένη στὴ μέση ἐνὸς ξύλου, ποῦ τὸ κρατοῦσαν οἱ δυὸ τους στύβους ὧμους. Ὅλα γύρω, μοῦ φαίνονταν περίεργα. Στους δρόμους τρέχαν πολλοὶ ἄνθρωποι νὰ με δοῦν. Τοὺς ἤμουν παραξένη καὶ με κοιτάζαν μὲ ματιὰς ἐρευνη- τικὰς. Τέλος, μ' ἀκούμπησαν πάνω σ' ἕνα πεζούλι. Δίπλα του, τεντονόνταν ἕνα μακρὸ νεοκτισμένο κτίριο. Στὴ πρόσοψι καὶ στὴ μέση τῆς στέγης του στεκόνταν κτισμένοι ὑψηλοὶ τοῖχοι. Δυὸ γεροὶ ἄνδρες μ' ἄρπα- ξαν στὰ χέρια, καὶ σκαρφαλώνοντας σὲ μιὰ μακρὰ σκάλα, με πήραν μαζὺ τους στὴ ὕψι. Σὲ λίγο, μοῦ πέρασαν ἀπὸ τὸ στῆθος ἕνα σίδερο, μοῦ ἔδεσαν στὸ μόνον μου χέρι ἕνα μακρὸ σχοινὶ ποῦ ἔφθανε χαμηλὰ ὡς τὸ χῶμα, καὶ μ' ἀφήσαν κρεμασμένη. Πόσο με παραξένευαν ὅλα αὐτά. Δὲν ἤξερα τ' ἦθελαν νὰ ποῦν. Ἀλλὰ πόσο παραξέ- νητήκα ἀκόμη περισσότερο σὰν γύρισα δεξιὰ μου. Ἀκριβῶς δίπλα μου, βρισκόταν κρεμασμένη κάποια ἄλλη σὰν κ' ἐμένα, ἔχοντάς τὸ στῆθος τῆς τρυπημένο μ' ἕνα ἄλλο σίδερο, καὶ τὸ χέρι τῆς δεμένο μ' ἕνα ὅμοιο μακρὸ σχοινί. Μ' ἐκύτταξε κι' αὐτὴ, συνεχῶς κυταξόμαστε σαστισμένες, χωρὶς νὰ μιλᾷ ἢ μιὰ στὴν ἄλλη. Κάτω, ἀπλωνό- ταν μιὰ μεγάλη πλατεῖα γεμάτη κόσμο. Θυμάμαι, πῶς εἶχαν ξελεμιστεῖ νὰ μᾶς κοιτοῦν. Κι' ὅλοι, λέγαν γιὰ μᾶς.

«Ένας ἄνδρας μὲ μαῦρο καὶ μακρὸ ράσο προχώρησε μὲς στὸ κόσμο. Ὡς κείνη τὴν ὥρα, κρατοῦσε στὰ χέρια τὰ σχοινιά ἐμένα καὶ τῆς διπλανῆς μου ἕνας χονδρὸς καὶ χοντρὸς ἄνδρας φορόντας μπλε βράκι καὶ κόκκινο φέσι. Μὰ σὰν πλησίασε ὁ ἄλλος ἄνθρωπος μὲ τὸ ράσο, τὰ πήρε στὰ χέρια του. Τότε ἐνοίωσα δυνατὰ τραβήγματα στὸ χέρι μου ποῦ μ' ἔκαναν νὰ φωνάξω. Τὸ ἴδιο συνέβαινε μὲ τὴ γειτόνισσά μου. Μὰ ὅλο καὶ μαζευόνταν κόσμος ποῖο πολὺς, ὡς ποῦ σὲ λίγο, δὲν ἔπεφτε χάμω καρφίτσα. Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ τρυπώσῃ ὅλο κείνο τ' ἀσκέρι μέσα στὸ μεγάλο κτίριο καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ μόνες, κρεμασμένες ἐκεῖ ψηλά. Μείναν ἔξω μόνον μερικὲς μηχανάδες μὲ κλα- ψάρικα παιδιὰ, δίνοντας στὰ χέρια τῶν μικρῶν τους τὰ σχοινιά, καὶ τραβώντας με πείσμα κ' ἐπίμονα τὰ χέρια μας, κάνοντάς μας νὰ σιγομιλοῦμε...

Μέσα στὸ μακρὸ κτίριο ἀκούστηκαν κου- βέντες ἀλλοιώτικες, μὰ ποῦ δὲν ἄργησαν

νὰ πάψουν. Τότε, ὅλος ὁ κόσμος ξεχύθη ἔξω στὴ πλατεῖα. Τὸ τί τραβήξαμε μὲ τὴ διπλανή μου, δὲν περιγράφεται. Ὁ καθέ- νας μὲ τὴ σειρά του, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μᾶς τραβοῦσαν ἀκρά- τητα. Καὶ θέλοντας καὶ μὴ, λαχανιασμέ- νες, φωνάζαμε ὁλοένα. Ἡ γειτόνισσά μου εἶχε μιὰ χοντρὴ φωνή, μὰ ἡ δική μου ἦταν λεπτή, μελωδική, τόσο γλυκερά, π' ἀλή- θεια, ἔκανε ὅλο κείνο τὸν κόσμο νὰ μένῃ μὲ τὸ στόμα ἀνοικτό. Μὰ δὲν ἄργησε νὰ φτάσῃ τὸ βράδυ μὲ τὸ μαῦρ του μανδύα, γιὰ νὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπὸ τὴ φοβερὴ αὐτὴ ἐπιδρομή.

Σὰν μείναμε μόνες, κρεμασμένες ἢ μιὰ δίπλα στὴν ἄλλη, θέλοντας καὶ μὴ, ἀρχί- σουμε τὸ κουθεντολόι. Γνωριστήκαμε καλὰ τὸ πρῶτο βράδυ, δώσαμε ὅρο φιλίας, καὶ ζούσαμε ἀρραπηνμένα. Ἔτσι περνοῦσαν ἡ μέρες μας ἐκεῖ πάνω. Παρακολουθήσαμε τῆς χαρὰς καὶ λύπης τῶν ἀνθρώπων, κάθε λεπτομέρεια τῆς ζωῆς τους. Πόσες φορές δὲν μᾶς τραβήξαν τὸ χέρι γιὰ νὰ διαλα- λήσωμε τῆς εὐφρόσυνες στιγμῆς τους; Καὶ πόσες ἄλλες, γιὰ νὰ διακηρύξωμε τὴ με- γάλῃ τους θλίψι...

«Ὅπως εἶπα, ἔχω πάνω ἀπὸ εκατὸ χρό- νια στὴ ράχι μου. Θάχα κουράσι νὰ ζήσω ἀμέτρητα ἀκόμη. Μὰ ἡ ὑγεία μου ἐκλονί- στη, καὶ μὲ τὴ κάθε μέρα ποῦ κατακυλᾷ, σδύνω ὁλοένα. Ἀκούστε με, πῶς σήμανεν ἡ ὥρα τοῦ χαμοῦ μου.

Ἦταν ὁ μήνας ποῦ ξεζουμίζον τὰ στα- φύλια οἱ τρυπιτάδες. Ἀπὸ νορὶς ἕνα πρωτὶ, παρατηριόταν μιὰ ἀσυνείθιστη κίνησι στους δρόμους τοῦ χωριοῦ. Πολλὸς κόσμος μα- ζεύετο στὴ πλατεῖα π' ἀπλωνόταν ἐμπρὸς μας. Ἐνας ἀπὸ τοὺς συνειθισμένους ἀν-θρώπους μὲ τὸ μακρὸ καὶ μαῦρο ράσο, ἔκανε τὴν ἐμφάνισί του, κρατώντας στὰ χέρια ἕνα βιβλίο. Δίπλα του, τὸν ἀκολου-θοῦσε ἕνα παιδί μ' ἕνα περίεργο ἀντικει-μενο στὰ χέρια, ἀφήνοντας καπνοὺς. Με-ρικοὶ ἀπὸ τοὺς χωριανοὺς ἀρχισαν νὰ σκά-θουν. Ἄλλοι μείναν κοντὰ στὸ ρασοφόρο ποῦ μουρμουρίζε, καὶ κουνώντας τὸ κρεμα-στὸ ἀντικείμενο ποῦ σκορποῦσε τολύπες καπνοῦ.

Στὴν ἄκρη τῆς πλατείας, κάποιος κον-τακιανὸς ἄνδρας ἔμενε γονατιστὸς πάνω ἀπὸ ἕνα φρέσκο ἀνοιγμα. Πέρνοντας μὲ ἀφάνταστη προσοχή κάτι κόκκαλα, τὰ το-ποθετοῦσε μ' ἀπειρη εὐλάβεια μέσα σ' ἕνα ἄλλο περίεργο ἀντικείμενο, καμωμένο ἀπὸ βέργες, φιλώντας τα πρῶτα ἕνα-ἕνα καὶ βρέ-χοντάς τα μὲ τὰ δάκρυά του. Κάθε στιγμὴ, ἔδωγαν ἀπὸ τὸ στόμα του ἡ λέξι «ΜΑ-ΝΟΥΛΑ ΜΟΥ». Οἱ ἄλλοι χωριανοί, σκά-θον σ' ἄλλες μεριὲς τῆς πλατείας, καθένας κάνοντας τὸ ἴδιο τὸ κουμάντο του. Εἶχε

ἐνσκόψει ἕνα καινούργιο περιβάλλον, βασι-λεύοντας μιὰ ἀλλόκοτη ἀτμόσφαιρα...

Ἡ ἡμέρα προχωροῦσε ὥπως τὴν αἰώνια συνήθειά της, πέφτοντας μὲ τὸ ραχάτι της στὴν ἀγκαλιὰ τῆς νύκτας. Μὰ σὰν ὁ ἥλιος ἀποσταμένος ἔγερνε στὴ δύσι του, ξάφνου, ἀνοιγόκλεισε τὰ πυκνὰ του βλέφαρα μέσα ἀπὸ τὰ πυκνὰ τοῦλια τῆς διάπλατης κόυ-νιας του. Καὶ ρίχνοντας ἐρευνητικὰ σὰν προβολέας τῆς μεγάλης του ματιᾶς, χρύ-σωσε ὅλα γύρω, τὸ μακρὸ νεοκτισμένο κτί-ριο, τοὺς ὑψηλοὺς τοῖχους τῆς στέγης του, κ' ἐμένα καὶ τὴ διπλανή μου. Φαίνονταν σὰν νὰ ζητοῦσαν κάτι. Κάτι ποῦ γινόταν κάτω στὴ πλατεῖα, κ' ἐμπρὸς στὰ μάτια μας, ποῦ μ' ἔκανε ν' ἀνατριχιάσω, νὰ κι-τρινίσω...

Ἐνας ψηλὸς καὶ λιωκαμένος ἄνδρας, ἀγριεμένος σὰν ταῦρος, κρατοῦσε σκιω-μένη στὴν σὴν τοῦ χέρι μιὰν ἀξίνα. Οἱ ρα-στήμιές του, φθάναν τραντακτὲς στ' αὐτιά μας, τ' ἀναθέματά του γέμιζαν τὸν ἀέρα. Μὲ τ' ἄλλο, κρατοῦσε ψηλὰ μιὰ σκαλισμένη νεκροκεφαλὴ. Σαρκαστικά, μὲ νευρικὰ γέ-λοια καὶ μὲ ὕψος συχαριάρας, ἀφῆνε νὰ ργαίνουν ἕνα σωρὸ βρωμιόλογα ἀπ' τὰ χον-τρά του χεῖλια.

— Σὺ φταῖς, φώναξε, «ὁ κακούργος» «Κατάρτα στὴ ψυχίσου. Σὺ με κατάντησε, φτωχό, κάνοντας τ' ἄλλα σου παιδιὰ πλού-σια. Πόρνη... Ἀτημην...»

Καὶ κτυπώντας με δύναιμι τὴν ἀξίνα πά-νω στὴ νεκροκεφαλὴ, τὴν ἔσκισε στὴ μέση. Κυνηγώντας ἔπειτα τὰ μεγαλειότερα κομμά-τια, τᾶκανε ποῖο μικρά, καὶ τὰ μικρά, ἀ-κόμη μικρότερα, ὥσπου κείνη ἡ κεφαλὴ σκαρπίστη σ' ἀγνώριστα συντρίμια.

Πόσο πονοῦσε ἡ ψυχὴ μου. Κάθε κτύ-πημα στ' ἄψυχο κόκκαλο, νόμιζα πῶς με κτυποῦσε στὸ στῆθος, καὶ κάθε βαρὺ βλα-στήμια, μοῦ μάτωνε τὴ καρδιά. Μοῦ κό-στισε πολὺ αὐτὴ ἡ τρομερὴ σκηνή. Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, ἐνοίωσα τὴν ὑγεία μου νὰ μ' ἀφήνει. Τὸ κορμί μου ράγισε, κ' ἡ φωνή μου ἔγεινεν ἐντελὼς ἀλλοιώτικη. Ὁ κόσμος παραξενεύεται καὶ ρωτιέται πῶς ἔγεινα ἔτσι, χωρὶς νὰ ξέρῃ τὴν αἰτία. Πόσο θάθελα νάμαι σὰν πρῶτα, στὰ καλὰ μου, καὶ νὰ σκορπίζω στὸν ἀέρα τὴ λαλιὰ μου.

Μὰ τὰ χρόνια τῆς δόξας δὲν ξαναγυρί-ζουν. Στὸ μακρὸ κτίριο, ποῦ τώρα κατήγ-νησε ἀγνώριστο, δὲν συγχάζει ποιά κόσμος σὰν ἄλλοτε. Μὲ τὴ διπλανή μου περνοῦμε ζωὴ ποιά ἀνίας. Μᾶς ἔχουν ξεχάσει. Μόνον τὰ χειμωνιάτικα βράδια, σὰν τὰ σύνεφα φεύγουν τρεχάλα στὸ στερεώμα, ὅταν πέ-φτει ἀστάλαχη βροχή, σὰν κλαίει τὸ νε-κροπυλὶ στὸ σκοτάδι, σὰν οὐρλίξει κανέ-νας σκύλος, τότε ξεχύνεται πάνω μας ὁ θυμὸς ἀέρας. Καὶ κτυπώντας τὸ κορμι

Βραδυά στο Κάστρο

Υπό Γ. ΛΕΟΝΤΑΡΑΚΗ

Είναι βραδυά του Αυγούστου μαγεύ-
τρα. Τ' όλοστρόγγυλο φεγγάρι λούζει με
τις ἀργυρές του ἀχτίδες τὴν πλάση πού
κοιμάται. Βρίσκομαι στὸ Κάστρο. Τρί-
γυρα ἡ γαλήνη ἀπλώνει παντοῦ τὰ με-
γάλα φτερά της. Κι' ἡ ἐλαφρότερη πνοή
τ' ἀνέμου ἔχει ξεφυσήσει. Φύλλο δὲ σεί-
ται. Ρίχνω τὸ βλέμμα μου πρὸς τὴ θά-
λασσα. Ἐνα κύμα δὲ σαλεύει. Μοῦρξε-
ται στὸ νοῦ τὸ ἀριστουργηματικὸ τοῦ Σολω-
μοῦ ποιηματάκι.

Οὔτε κύμα δὲ σαλεύει

Εἰς τὴν ἔρημ ἀκρογιαλιά

Λέει κι' ἡ θάλασσα κοιμάται

Μέσ' τῆς γῆς τὴν ἀγκυλιά.

Ποιηματικὴ θεωρεῖς πὼς κοιμάται!
Θαυρεῖς πὼς κοιμάται στῆς γῆς τὴν ἀγκυ-
λιά ἡ παρθέν' ἡ στολισμένη μετὰ χρυ-
σάφια πού τῆς χάρισε τὸ βροτευμένο μαῖ-
κι της φεγγάρι!

Τὸν σύντροφο ὅμως τῆς γαλήνης, τὸ
ἀραχνοφασμένο πέπλο τῆς σιωπῆς, τὸ
ξεσχίζει τὸ ἀδιέκοπτο τοῦ γούλου τραγοῦδι
κοιμπανισμένο κάπου-κάπου ἀπ' τὸ λυ-
πητερὸ τοῦ γαιῶνι μοιρολόι. Δὲν ξέρω
γιατί αὐτὸ τὸ τραγοῦδι τοῦ γούλου μοῦ
φαίνεται πὼς οὐθὺν ζεῖ τὴν καταστροφικὴ
δουλειά τοῦ χρόνου. Κι' ὁ γαιῶνι ποῖον
νὰ μοιρολογήσει ἄραγε; Τὸν ἀδελφό του
μήπως; Ὁχι! Αὐτὴ τὴν ὥρα δὲν μοιρο-
λογεῖ τὸν ἀδελφὸν τοῦ!

Μοιρολογεῖ τὸ Κάστρο, τὸ Κάστρο τὸ
περήφανο, τὸ Κάστρο τὸ παλὴν πού ὁ
θάνατος τώρα τῶς σφραγισακεῖ. Κα-
θισμένος ποῖος ἔχει σὲ ποῖον ἀπόκη-
μνο βοάει μοιρολογεῖ, μοιρολογεῖ. Καὶ
τὸ μοιρολόι του αὐτὸ σοῦ ματώνει σοῦ
ξεσχίζει τὴν καρδιά.

Φέρνω γύρω τὰ βήματά μου. Παντοῦ
χαλάσματα. Παντοῦ ὁ χρόνος ἔχει βάλει
τὸ κοκκινιάζον χέρι του. Παντοῦ συν-
τρίμματι. Μπρὸς μου τώρα ἔχ' τὰ λεί-

μας ἀδικήματα μετὰ τὸ κινεῖται, μὰς κάνει
νὰ ξεφουξίζουμε μετὰ στὰ οὐδέσχημά του.

Κάπου-κάπου, φάνηκε κι' κανένας ρα-
σοφόρος, τραβόντας μετὰ περικεῖν τὸ σχοινί,
πού κρατᾷ δεμένο τὸ χέρι τῆς διπλανῆς
μου. Κι' αὖθις κανένας παιδί θέλησεν νὰ
πιᾶσθ' τὸ σχοινί πού κρατᾷ καὶ τὸ δικό μου
χέρι, χωριστὴ ποῖα τώρα, τότε ἀντικλεῖ
ἡ φωνὴ τῆς μένης του, πού τρέχει πίσω
τοῦ τρομακτικότητος. «ΠΡΟΣΕΧΕ ΤΗ ΡΑ-
ΓΙΣΜΕΝΗ ΚΑΜΠΑΝΑ». Σὺ νὰ θέλεις νὰ
κάμω κακὸ. Ἔτσι νὰ γίνονται οἱ ἀνθρώποι.
Χωρὶς νὰ ξέρουν, πὼς εἶναι τοῦς, μ' ἔφε-
ρε σ' αὐτὴ τὴν κατάντη.

Θ. Ν. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

ψανα ἐνὸς σπητιοῦ πόρτες καὶ παράθυρα
λείπουν. Ἡ σκεπὴ πεσμένη. Ὁ χρόνος
ἔχει γλύψει ὅλο τὸν ἀσβεστὶ του. Φρικιά-
ζει κανέναν νὰ βλέπῃ τὶς πέτρες τῶν ἐτοι-
μόρολων τοίχων του πού μοιάζουν μετὰ
κόκκαλα γέροντων κορμιῶν. Ποιὸς ἔχει
κάποτε ποῖος ἄρχοντας νάμενε σ' αὐτὸ τὸ
σπίτι πού σήμερον μόνοι κάτοικοί του
εἶναι οἱ ἀρχίνες καὶ οἱ σκορπιοὶ καὶ ποῖ
μόνους ἐπισκέπτεται ἔχει τὶς ἀχτίδες τοῦ
φεγγαροῦ πού παιγδιάρικα κινεῖται μετ'
ἀπ' τὶς πόρτες καὶ τὰ παράθυρά του καὶ
τὴ γρομφισμένη σκεπὴ του;

Προχωρῶ. Μπροστά μου μέσα σὲ ἄλλα
ἐρείπια ξεχωρίζω μιὰν ἐκκλησιά. Ὁ χρό-
νος ἔχει βάλει καὶ σ' αὐτὴν τὸ χέρι του.
Εἶναι μισογρομφισμένη καὶ τὸ παλὴν
λευκὸ ντύσιμό της ἔχει ἀντικατασταθεῖ μετὰ
σκοῦρο καφέ.

Προχωρῶ ἀκόμη. Βρίσκομαι τώρα στὴν
ἄκρην τοῦ Κάστρου κοντὰ στὰ τείχη. Ὅλα
σχεδὸν εἶναι πεσμένα. Τα σαραβιλια-
σμέν' ἀπομεινάρια τοῦς μέσα στὶς ἀχτίδες
τοῦ φεγγαροῦ σοῦ ὀρχοῦν ἕνα βλέμμα
γεμάτο θλίψη. Θυλοῦνται τὸν καιρὸ πού
φρεσκοφταγμένα πρότειναν ἀνέρωχε τὰ
καμαρωτά τοῦς στήθια στὰ βόλτα τῶν
ἐχθρῶν. Θυλοῦνται τοῦς γενναίους ἱππώ-
τες πού τοῦς κρατοῦσαν συντροφιά. Θυ-
μοῦνται τὰ περασμένα τὰ παλὴν ἐλπί-
στα μεγαλεῖα τοῦς. Βλέπουν καὶ τὸ ση-
μερινὸ κατάντημά τοῦς. Κι' ἐπιθυμοῦν
τὸ θάνατο. Κι' ὁ θάνατος γοργόφτερος
ἔρχεται καὶ ζογραφιστὴ στὶς οὐτιδωμένες
μορφές τοῦς.

Φέρνω τὰ βήματά μου πρὸς τὸ νοτιο-
ανατολικὸ μέρος. Σὲ λίγο παρουσιάζεται
μπροστά μου ἕνα κτίριο πού διατηρεῖται
κάπως σὲ καλὴ κατάστασις. Εἶναι τὸ πα-
λάτι. Ἐκεῖ ἔμενε ὁ διοικητής. Τώρα ἔχει
μεταβληθῇ σὲ μετεωρολογικὸ σταθμὸ καὶ
ἀρχειοφυλακεῖο. Περνῶ μὲ καμάρ' καὶ
βγαίνω μπροστὰ στὴ μεγάλη Ἐκκλησί' α
τῆς Παναγίας. Βλέπω χάμω τρα-τέσ-
σαρα κανόνια γίγαντες ἐκπλωμένους πού
γύρισαν στὸν πόλεμο γὰ ἐρευνᾶν μ' ἄ-
γριο μάτι τὸ πέλαος. Τί νὰ ζητοῦν
ἄραγε;

Τρέχω σὴν ἄκρην σπληρίζομαι στὸ τεῖ-
χος κι' ἀφήνω τὰ βλέμματά μου νὰ πλα-

νηθοῦν πάντ' στοὺς ἀπέραντους χουσα-
φένιους κίμλους. Ξάφνου τί βλέπω; Μα-
κενὰ στὸ βάθος στὰ σύνορα τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς θαλάσσης ἕνα μαυράδι ἀγορσα-
λεύει. Νὰ κι' ἄλλο κι' ἄλλα τρία, τέσ-
σαρα, ἔξη, ἑφτά! Ἐνας ὁλόκληρος στο-
λίσκος. Ὅσο πάνε τὰ μαυράδια ὅλο καὶ
μεγαλώνουν. Πλησιάζουν. Τώρα τὰ δια-
κρίνεις καλά. Εἶναι κιτάβια μεγάλα.

Βλέπεις τὰ φουσκωμένα πανιά τοῦς.
Σὲ λίγο βρίσκονται κοντὰ μὰ πολὺ ποντὰ
στὸ Κάστρο. Διακρίνω τὴ σημαία τοῦς.
Φόβος μετὰ πιάνει. Εἶναι κουρσάρικα. Ἐρ-
χονται νὰ προσβάλλουν τὸ νησί.

Μὲτὰ μεγάλη κίνησι βλέπω τώρα πάντ'
στὰ καταστρώματά τοῦς. Οἱ τρομεροὶ
κουρσάρ' ἐμπονκλώνουν τὰ κανόνια.
Σὲ λίγο ἀρχίζει τὸ κανονίδι. Μπάμ
Μπούμ! . . . Ὅλο τὸ Κάστρο σείεται.
Καμάρ' ὅμως κίνησι δὲν βλέπεις ἐπάνω,
κανέναν πολεμιστή. Τὰ κανόνια τοῦ δὲν
ἀποκρίνονται στὶς βροντερές φωνές τῶν
κουρσάρικων κανονιῶν. Τὸ Κάστρο ὅμως
κινδυνεύει νὰ πατηθῇ ἀπ' τοὺς κουρσάρ-
ους. Κανόνια πρέπει ν' ἀποκριθῇτε. Δὲν
βλέπετε τὸ μεγάλο κίνδυνο πού ἀπειλεῖ
τὸ Κάστρο κι' ὅλο τὸ νησί; Βροντήστε
τρομερὰ! Σκορπίσατε τὸν θάνατον στὶς
τάξεις τῶν κουρσάρων! Βυθίστε τὰ κα-
ράβια τοῦς. Δεῖξτε . . . Ἐκεῖνη τὴν
ὥρ' ἔβγιν ἕνα ἔντομο πέρας ἀπ' τὴ
μύτη μου. Τινάχθηκα τρομαγμένος. Νό-
μισα πὼς ἦταν σφαῖρα. Κύταξα δεξιὰ-
ξεφεριὰ, κύταξα κάτω, γύρεψα μετὰ τὸ μάτι
μου τὰ κουρσάρικα κιτάβια μὰ τοῦ κά-
κου. Μὲ μὲτ' ὅλα χάθηκαν. Ἦταν ἀπλῶς
μιὰ ὀπασία. Ἐνῶ συγχυσμένος ἐρευνῶ
ἀκόμη τὴ θάλασσα ἀκουσα τοῦ γαιῶνι
τὴν κλαυθάρικη φωνή, ἕνα παρατεταμένο
κούου ου ου . . . πὺ δυνάτ' ἀπ' τὶς ἄλ-
λες φορὲς πὺ λυπητερό. Μοῦ φάνηκε πὼς
μοῦλεγε:

«Μὴ ζητᾷς τοῦ κίκου νὰ βοῇς τὰ
κουρσάρικα καράβια! Κουρσάρ' οἱ πὰ δὲν
υπάρχουν! Μὴν περιμένεις ν' ἀκούσης τὴ
φοβερὴ κραυγὴ τῶν σκονδριασμένων τοῦ
Κάστρου κανονιῶν. Δὲν θ' ἀκουτῇ! Μὴν
περιμένεις ν' ἀντιβουτίζουν οἱ γύρω ρεμα-
τιές. Πάνε κείνα τὰ χρόνια! Πέθαναν!
Δὲν ἀκούς πού τὰ μοιρολογῶ!»

Γ. Σ. ΛΕΟΝΤΑΡΑΚΗΣ